
Protokoll

Regionstyrelsen

19 maj 2026

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 19 maj 2026, klockan 09.00–11.30
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande, ej § 181 Rolf Öström (M), 1:e vice ordförande, ordförande § 181 Johan Malmros (C), 2:e vice ordförande, ej § 181 Filip Reinhag (S) Thomas Karlström (S), § 167-189 Oscar Lindster (S), justerare § 181 Jenny Larsson (S) Sara Unger (M), ej § 175 Mariette Nicander (M) Eva Ahlin (C) Bibbi Olsson (C), tjug ersättare Johan Asplund (--) Saga Carlgren (V) Maya Arfvidson (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Håkan Ericsson (S), tjug ersättare § 181, 190-218 Greger Eneqvist (S) Caroline Kalass (S) Mårten Silvé (M), tjug ersättare § 175 John Herlitz (M) Gisela Wood (L), tjug ersättare § 181 Micke Seid (MP) Per Arne Vretling (SD)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Malin Dowglass, stadssekreterare , RSF Cajsa Örndén, stadssekreterare, RSF Klas Nilsson, stadssekreterare, RSF Anna Malm, kanslichef, RSF Susanne Åkeson de Paulis, kommunikatör, RSF Roger Sundholm, ekonomidirektör, RSF, § 167-173 Josefine Strandäng, ekonomistrateg, RSF, § 167-173 Christoffer Mårhén, ekonomicontroller, RSF, § 167-173 Patrik Pettersson, chefsjurist, RSF, § 171–173 Jenny Iversjö, avdelningschef, TSF, § 174-175 Alexander Sorby Haddad, enhetschef, TSF, § 174-175 Anton Frick, mark och exploateringsingenjör, TSF, § 174-175 Maria Wennström, tf. avdelningschef, RSF, § 190-201 Paola Ciliberto, enhetschef, RSF, § 190-201

Karin Leoson, kulturstrateg, RSF, § 190-201
Per Wallstedt, fritidsstrateg, RSF, § 190-201
Sofia Nordström, föreningskonsulent, RSF, § 190-201

Datum för justering

26 maj 2026

Paragrafer

§ 167–218

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför
signaturer.

Sekreterare Malin Dowglass

Ordförande Meit Fohlin

Ordförande § 181 Rolf Öström

Justerare Johan Malmros

Justerare § 181 Oscar Lindster

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2026-05-19
Protokollet anslås	2026-05-27
Anslaget tas ned	2026-06-18
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 167	Revidering av taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen	7
RS § 168	Revidering av taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt lagen om tobak och liknande produkter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt införande av tillsynsavgift enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter	9
RS § 169	Remiss av betänkandet Belägg för broms – Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser	11
RS § 170	Investeringsuppföljning 2026	13
RS § 171	Miljö- och byggnämndens förslag till revidering av reglemente	14
RS § 172	Tekniska nämndens förslag till revidering av reglemente	16
RS § 173	Översyn av regelverk Ersättning till Region Gotlands förtroendevalda	18
RS § 174	Uppföljning av exploateringsavtal - Hall Västös	21
RS § 175	Markgenomförandavtal Gråbo Ängar	25
RS § 176	Bestämmelser om pension och omställningsstöd för förtroendevalda (OPF-KR 26) samt försäkringslösningen Modern politikerpension	28
RS § 177	Uppdrag. Förslag till traineeprogram	30
RS § 178	Revidering av åtgärdsprogram avseende luftpartiklar	32
RS § 179	Projekt Slite	35
RS § 180	Samskapad aktionsplan för ungas psykiska välbefinnande på Gotland – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	37
RS § 181	Smart Utveckling 2.0 – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	39
RS § 182	ARVET - Hållbar kulturarvsturism 2.0 – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	41
RS § 183	RUS-Rapport 2026 - Uppföljning av Vårt Gotland 2040	43
RS § 184	Information. Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum	44
RS § 185	Uppdrag. Stärkt samordning mellan regionalt utvecklingsuppdrag och kommunalt uppdrag	45
RS § 186	OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign	47
RS § 187	Beslut om deltagande i internationella möten 2026	50
RS § 188	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	52
RS § 189	Information. Återrapportering av Solberga kulturhus	53
RS § 190	Uppdrag. Fler kulturarbetare i förskola och skola	55

RS § 191	Revidering av regler och riktlinjer för stöd på kulturområdet – stöd för unga arrangörer	57
RS § 192	Uppföljning stödgivning kultur 2025	59
RS § 193	Uppföljning förändring utvecklarorganisation	61
RS § 194	Uppföljning Kulturplan 2025-2028	63
RS § 195	Information. Rapportering av Kultursamverkansmodellen 2025	66
RS § 196	Justering av taxor och avgifter bibliotek	67
RS § 197	Fastställande av handlingsplan regionstyrelseförvaltningen gentemot Biblioteksplan 2026–2029	69
RS § 198	Förlängning Fritidsplan	72
RS § 199	Driftsstöd föreningsdrivna idrottsanläggningar 2026	74
RS § 200	Namn på nya badhuset i Visby	76
RS § 201	Ungdomsledarpriset 2026	78
RS § 202	Registrering (krigsplacering) av personal i bolag och stiftelser	79
RS § 203	Samordna styrgruppen för världsarvsrådet med det regionala utvecklingsrådet	81
RS § 204	Information. Priskommissionens arbete	83
RS § 205	Uppdrag. Gotländska ståndpunkter för flyg- och färjetrafiken	84
RS § 206	Information. Lägesrapport Hansedagarna i Visby 2025	86
RS § 207	Långsiktig digital struktur för Gotlands samlade attraktions-, inflyttnings- och etableringsarbete	88
RS § 208	Inriktningsbeslut fas 2 Business Gotland	91
RS § 209	Motion. Kompiskort	95
RS § 210	Medborgarförslag - Nya små kalkbrott i socknarna kan bli till vattenreservoarer	97
RS § 211	Medborgarförslag - Stark socken - kartlägg och iordningsställ grävda brunnar på Gotland	99
RS § 212	Individerapportering av ej verkställda beslut	101
RS § 213	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	102
RS § 214	Avsägelse och fyllnadsval	103
RS § 215	Anmälan av delegationsbeslut	104
RS § 216	Information. Vissa inkomna handlingar	105
RS § 217	Regiondirektörens information	106
RS § 218	Övriga frågor	107

RS § 167 Revidering av taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen

Ärendenummer: RS 2026/447

Paragraf föregående instans: AU § 100

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Taxa för provnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen höjs med 7 procent per år under 2026-2028 från och med 1 juli 2026. Därefter indexjusteras taxan i linje med övriga taxor.

Sammanfattning

För att få kostnadstäckning för provning och tillsyn enligt alkohollagen föreslog teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen (TSF) en justering av taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen på 20 procent. När ärendet hanterades i miljö- och byggnämnden valde nämnden att föreslå en justering av taxan med 5 procent för år 2026, och därefter höjas varje år tills dess att ekonomin är i balans.

Regionen har enligt gällande lagstiftning rätt att ta ut avgifter för provning av tillstånd och för löpande tillsyn inom alkohol- och tobaksområdet.

Nuvarande taxa har inte justerats eller indexuppräknats på flera år. Verksamheten är i huvudsak avgiftsfinansierad men resultatet för 2025 visar ett underskott om 162 tkr.

På Gotland fanns vid ingången av 2026 totalt 264 stadigvarande serveringstillstånd samt 5 tillstånd för gårdsförsäljning, vilket innebär ett omfattande tillsynsuppdrag. Arbetsbelastningen har ökat under flera år, både till följd av fler tillstånd och högre krav på tillsyn, bland annat kopplat till det brottsförebyggande arbetet. I jämförelse med andra kommuner har Region Gotland en hög belastning per handläggare.

Den föreslagna höjningen om 5 procent bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå full kostnadstäckning med hänsyn till nya krav och ett ökat antal tillstånd. De beräkningar som har gjorts av TSF visar att de skulle krävas en justering av taxan med 20 procent för att få full kostnadstäckning.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att taxan höjs med 20 procent. Den föreslagna taxejusteringen syftar till att motsvara verksamhetens kostnader, möjliggöra en hållbar bemanning och säkerställa att näringsidkare får besked om beslut i tid. Föreslagna avgifter ligger i nivå med eller under jämförbara kommuner.

Arbetsutskottet beslutade 2026-04-23 att överlämna ärendet till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Ärendets behandling under mötet

Thomas Karlström (S) yrkar att taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen höjs med 7 procent per år under 2026-2028 från och med 1 juli 2026, och därefter indexjusteras taxan i linje med övriga taxor. I detta instämmer Rolf Öström (M).

Saga Carlgren (V) yrkar att taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen fastställs och höjs med 20 procent från och med 1 juli 2026, i enlighet med regionstyrelseförvaltningens förslag. I detta instämmer Maya Arfvidson (MP), Eva Ahlin (C) och Johan Asplund (--).

Rolf Öström (M) yrkar avslag till Saga Carlgrens (V) yrkande.

Ordförande ställer proposition på Thomas Karlströms (S) yrkande och Saga Carlgrens (V) yrkande och finner att Thomas Karlströms (S) yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Förslag till ny taxa

Miljö- och byggnämnden 2026-03-30, § 38

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-02-16

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-02

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi

RS § 168

Revidering av taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt lagen om tobak och liknande produkter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt införande av tillsynsavgift enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter

Ärendenummer: RS 2026/446

Paragraf föregående instans: AU § 101

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Taxa för provnings- och tillsynsavgifter enligt lagen om tobak och liknande produkter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt införande av tillsynsavgift enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter höjs med 7 procent per år under 2026-2028 från och med 1 juli 2026. Därefter indexjusteras taxan i linje med övriga taxor.
- Tillsynsavgift införs enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter i enlighet med teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Sammanfattning

För att få kostnadstäckning för provning och tillsyn enligt Lagen om tobak och liknande produkter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel föreslog teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen (TSF) en justering av taxan på 20 procent. När ärendet hanterades i miljö- och byggnämnden valde nämnden att föreslå en justering av taxan med 5 procent för år 2026, och därefter höjas varje år tills dess att ekonomin är i balans och att en ny tillsynsavgift införs för tobaksfria nikotinprodukter.

Verksamheten för tillsyn av alkohol och tobak ska enligt gällande lagstiftning finansieras genom avgifter. Avgiftsuttaget ska i enlighet med självkostnadsprincipen i kommunallagen motsvara kommunens kostnader för tillsynen. Resultatet för 2025 visar ett underskott, vilket innebär att nuvarande avgifter inte täcker kostnaderna. Nuvarande taxa har inte justerats på flera år och ger inte full kostnadstäckning. Samtidigt har arbetsbelastningen ökat genom fler tillstånd och högre krav på tillsyn, bland annat kopplat till det brottsförebyggande arbetet. Införandet av tillsynsavgift för tobaksfria nikotinprodukter är en förutsättning för att finansiera tillsyn inom området. Den föreslagna höjningen om 5 procent bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå full kostnadstäckning med hänsyn till nya krav och ett ökat antal tillstånd. Beräkningar gjorda av TSF visar att de skulle krävas en justering av taxan på 20 procent för att få full kostnadstäckning.

Mot bakgrund av detta föreslår regionstyrelseförvaltningen att taxan fastställs och höjs med 20 procent. Förslaget innebär en justering av avgifterna för att bättre motsvara verksamhetens kostnader samt att säkerställa finansiering av

tillsynen även för tobaksfria nikotinprodukter. Föreslagna avgifter ligger i nivå med eller under jämförbara kommuner.

Arbetsutskottet beslutade 2026-04-23 att överlämna ärendet till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Ärendets behandling under mötet

Thomas Karlström (S) yrkar att taxa för provnings- och tillsynsavgifter enligt lagen om tobak och liknande produkter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt införande av tillsynsavgift enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter höjs med 7 procent per år under 2026-2028 från och med 1 juli 2026, och därefter indexjusteras taxan i linje med övriga taxor.

Saga Carlgren (V) yrkar att taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen fastställs och höjs med 20 procent från och med 1 juli 2026, i enlighet med regionstyrelseförvaltningens förslag. I detta instämmer Maya Arfvidson (MP) och Eva Ahlin (C).

Ordförande ställer proposition på Thomas Karlströms (S) yrkande och Saga Carlgrens (V) yrkande och finner att Thomas Karlströms (S) yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Förslag ny taxa

Miljö- och byggnämnden 2026-03-30, § 39

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-02-16

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-02

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi

RS § 169

Remiss av betänkandet Belägg för broms – Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser

Ärendenummer: RS 2026/630

Paragraf föregående instans: AU § 102

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat yttrande inges som Region Gotlands svar till Finansdepartementet med bifallna ändringar.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Region Gotland avstyrker huvuddelen av utredningens förslag som innebär statliga åtgärder för att styra kommuners och regioners skattesatser.

Förslagen bör avstyrkas eftersom de innebär en påtaglig inskränkning i den kommunala beskattningsrätten och därmed i det kommunala självstyret. Utredningens förslag till skattebroms minskar handlingsutrymmet i ekonomiskt pressade situationer och kan påverka möjligheten att upprätthålla likvärdig vård, omsorg, utbildning och samhällsservice.

Förslaget att neutralisera kopplingen mellan statliga skattereduktioner och kommunal skattesats bör avstyrkas eftersom det leder till att effekterna av skattebeslut blir mer kännbara lokalt, vilket i sin tur kan förstärka de ekonomiska skillnaderna mellan kommuner och regioner.

Förslag om ökade krav på planering, effektivitet och motivering av skattehöjningar kan i vissa delar tillstyrkas, men bör utformas med ytterligare hänsyn till det kommunala självstyret.

Den kommunala beskattningsrätten är en grundläggande del av självstyret enligt regeringsformen. Skillnader i skattesatsen mellan olika kommuner speglar strukturella förutsättningar, politiska ambitioner och prioriteringar, inte bristande effektivitet. Staten bör i första hand säkerställa stabila och långsiktiga finansieringsförutsättningar för kommunerna i stället för att införa styrmedel riktade mot skattesatser.

Region Gotland är positiv till utredningens förslag att ett system med konjunkturstabiliserande statsbidrag vid tillfälliga nedgångar i skatteunderlaget bör utredas vidare.

Bedömning

Kommunal beskattningsrätt är en grundläggande del av självstyret enligt regeringsformen. Regionstyrelseförvaltningen (RSF) menar att skillnader i skattesats i första hand speglar strukturella förutsättningar, politiska ambitioner

och prioriteringar, inte bristande effektivitet. RSF anser att staten i första hand bör säkerställa stabila och långsiktiga finansieringsförutsättningar för kommuner och regioner i stället för att införa statlig styrning av kommunala skattesatser.

Förslaget till skattebromssystem innebär att kommuner och regioner som behöver höja skattesatsen för att finansiera sin verksamhet kommer att bli tvungna att höja skattesatsen ännu mer för att finansiera avgiften för en skattebroms.

Regionstyrelseförvaltningen delar utredningens ambition för god ekonomisk hushållning och transparens i skattebeslut. Samtidigt bör kraven inte utformas så att de innebär detaljstyrning av politiska prioriteringar. Lokala och regionala förutsättningar ska fortsatt vara styrande. Förslag om att motivera skattehöjningar i budget kan bidra till ökad transparens, men bör utformas flexibelt.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Region Gotland i sitt remissvar avstyrker huvuddelen av utredningens förslag som innebär statliga åtgärder för att styra kommuners och regioners skattesatser.

Regionstyrelseförvaltningen är positiv till utredningens förslag att ett system med konjunkturstabiliserande statsbidrag vid tillfälliga nedgångar i skatteunderlaget bör utredas vidare.

Ärendets behandling under mötet

Filip Reinhag (S) yrkar att redaktionell ändring görs i underlaget på sidan två, stycke två, i form av att ordet *minskar* ändras till *ökar* i skrivning rörande försörjningskvoten.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med Filip Reinhags (S) yrkande om redaktionell ändring och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remissmissiv, inkom 2026-03-05

Betänkande av Utredningen om incitament för lägre skattesatser i kommunsektorn, inkom 2026-03-05

Remissvar Region Gotland daterad 2026-05-19

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-14

Skickas till

Finansdepartementet

RS § 170 Investeringsuppföljning 2026

Ärendenummer: RS 2026/92

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsesammanträde få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 miljoner kronor. För närvarande är det tekniska nämnden som ansvarar för samtliga projekt med budget som överstiger beloppet.

Projekten följs ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött. Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser. Rapporteringen avser status per den 1 april 2026 och den visar att det är två projekt som rapporteras som röda.

Projektet Kopparsviksbron är markerat rött eftersom slutbesiktning nummer två inte har godkänts. Relationen med entreprenören är ansträngd och tvisten hanteras just nu mellan parterna via advokater. Miljö- och byggnämnden har meddelat ett interimistiskt slutbesked för bron. Kopparsviksbron togs i bruk till första besöket den 1 april, men för tillfället är bron stängd för allmänheten till dess att pågående åtgärder slutförts. Återställningen av Kopparsviksvägen utförs av ramavtalsentreprenör och inväntar asfaltering.

Projektet Klintehamn ARV ny intagsledning är markerat rött. Ett anbud har inkommit som är väsentligt högre än budget, därför har beslut tagits att avbryta upphandlingen. Nu arbetar projektgruppen med att planera en ny upphandling där anbudsöppning är planerad till 4 maj 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Christoffer Mårhén, economicontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Presentation: Projektstatus 13 april 2026

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-27

RS § 171

Miljö- och byggnämndens förslag till revidering av reglemente

Ärendenummer: RS 2026/968

Paragraf föregående instans: AU § 103

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till ändring i miljö- och byggnämndens reglemente antas.

Sammanfattning

Av 3 kap. 4 §, 5 kap. 1 § och 6 kap. 2 och 44 §§ kommunallagen (2017:725) framgår att regionfullmäktige ska tillsätta de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra regionens uppgifter enligt lag eller annan författning och för övrig verksamhet, ska besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för regionen såsom nämndernas organisation och verksamhetsformer, ska – om inte något annat anges i lag eller annan författning – bestämma nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden och ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer.

Den 18 november 2025 beslutades att samhällsbyggnadsförvaltningen, teknikförvaltningen och vissa roller ifrån regionstyrelseförvaltning skulle slås samman till en ny förvaltning med namnet teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen under förutsättning att regionfullmäktige fattar beslut om uppdaterade reglementen för regionstyrelsen, tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden samt att regionstyrelsen, tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden uppdaterar sina delegationer.

Miljö- och byggnämnden har nu inkommit med förslag på uppdateringar i dess reglemente. Reglementet reglerar en nämnds ansvar inför bland annat fullmäktige för angivna verksamhetsområden. Därför anser regionstyrelseförvaltningen att det inte bör uttryckas i reglementet att förvaltningen i sig är ansvarig för en process eller annan verksamhet. Således föreslås i stället och endast följande lydelse i 8 § miljö- och byggnämndens reglemente.

8 § Miljö- och byggnämnden biträds av teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Eftersom organisationsförändringarna i praktiken redan genomförts, redovisas ingen konsekvensanalys här.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Beslut om en ny organisation för en samlad samhällsbyggnadsprocessen
2025-11-18, RS 2025/2046

Utdrag ur utredningen En samlad förvaltning för en effektivare
samhällsbyggnadsprocess, Startpoint Advisory 2025-09-17

Miljö- och byggnämnden 2026-03-30, § 36

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-07

RS § 172 Tekniska nämndens förslag till revidering av reglemente

Ärendenummer: RS 2026/997

Paragraf föregående instans: AU § 104

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till ändring i tekniska nämndens reglemente antas.

Sammanfattning

Av 3 kap. 4 §, 5 kap. 1 § och 6 kap. 2 och 44 §§ kommunallagen (2017:725) framgår att regionfullmäktige ska tillsätta de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra regionens uppgifter enligt lag eller annan författning och för övrig verksamhet, ska besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för regionen såsom nämndernas organisation och verksamhetsformer, ska – om inte något annat anges i lag eller annan författning – bestämma nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden och ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer.

Den 18 november 2025 beslutades att samhällsbyggnadsförvaltningen, teknikförvaltningen och vissa roller ifrån regionstyrelseförvaltning skulle slås samman till en ny förvaltning med namnet teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen under förutsättning att regionfullmäktige fattar beslut om uppdaterade reglementen för regionstyrelsen, tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden samt att regionstyrelsen, tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden uppdaterar sina delegationer.

Tekniska nämnden har nu inkommit med förslag på uppdateringar i dess reglemente. Reglementet reglerar en nämnds ansvar inför bland annat fullmäktige för angivna verksamhetsområden. Därför anser regionstyrelseförvaltningen att det inte bör uttryckas i reglementet att förvaltningen i sig är ansvarig för en process eller annan verksamhet. Således föreslås i stället och endast följande lydelse i 5 § tekniska nämndens reglemente.

5 § Tekniska nämnden biträds av teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen biträder även regionstyrelsen i uppgifter som utförs enligt 9 § punkt 6 i regionstyrelsens reglemente och med uppdragsstyrd och uppdragsfinansierad verksamhet inom samhällsbyggnad.

Eftersom organisationsförändringarna i praktiken redan genomförts, redovisas ingen konsekvensanalys här.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Beslut om en ny organisation för en samlad samhällsbyggnadsprocessen
2025-11-18, RS 2025/2046

Utdrag ur utredningen En samlad förvaltning för en effektivare
samhällsbyggnadsprocess, Startpoint Advisory 2025-09-17

Tekniska nämnden 2026-04-01, § 51

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-07

Skickas till

Regionens revisorer

Tekniska nämnden

Regionkansliet/författningssamlingen

RS § 173

Översyn av regelverk Ersättning till Region Gotlands förtroendevalda

Ärendenummer: RS 2026/329

Paragraf föregående instans: AU § 105

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet bordläggs och återkommer till regionstyrelsens sammanträde 2026-05-27.

Sammanfattning

Arvodeskommittén har vid möte den 29 januari 2026 föreslagit följande ändringar för beräkning av ersättning till förtroendevalda:

1. Basnivån för all arvodesberäkning ska vara arvodet till riksdagens ledamöter med ett års eftersläpning.
2. Arvodet för regionstyrelsens ordförande ska vara 120 procent av basnivån.
3. Arvodet för annat regionråd ska vara 100 procent av basnivån vid 100 procents tjänstgöringsgrad.
4. Tekniska nämndens ordförande ska anses ha 80 procent tjänstgöringsgrad och med det ett årsarvode om 80 procent av basnivån.
5. Arvode för ordförande och vice ordförande i patientnämnden ska motsvara vad som gäller för valnämnden.

Regionstyrelseförvaltningen har på grundval av arvodeskommitténs förslag gjort en beräkning av de ekonomiska konsekvenserna av förslag gjort utfallet 2025 och prognosen för 2026, allt annat lika. Det framtagna förslaget innebär kostnadsökningar på 5,5 mnkr per år i dagens priser inklusive så kallade personalomkostnader.

Regionstyrelseförvaltningen har även gjort en mindre översyn av regelverket "*Ersättning till Region Gotlands förtroendevalda*" och föreslår rättelser av hänvisningar till lagbestämmelser och smärre ändringar i övrigt.

Några bakgrundsfaktorer som kan beaktas i frågan om skälig ersättning

Region Gotland är till antalet folkbokförda den minsta regionen och på plats 39 bland kommunerna. I Sverige är den genomsnittliga inkomsten före skatt för personer som är mellan 20 och 64 år 35 083 kronor per månad men på Gotland är den genomsnittliga inkomsten 30 725 kronor eller cirka 12 procent lägre (se kommunsiffror.scb.se 2024).

Vid tidpunkten för arvodeskommitténs ställningstagande hade tidningen Dagens Samhälle nyligen publicerat artiklar med jämförelser i riket om arvodet för ordföranden i styrelsen (2026-01-28). Av jämförelserna framgick att

ordföranden i regionstyrelsen i Region Gotlands arvode jämfört med andra regioner var lägst i landet och jämfört med andra kommuner låg på plats 202 av 290 från toppen räknat.

Sedan arvodeskommitténs lämnat sitt förslag har Dagens Samhälle även publicerat en artikel med jämförelser mellan ordföranden i styrelsen och den anställde kommun- eller regiondirektören (2026-02-18). Av artikeln framgår att det inte är ovanligt att direktören erhåller lön som är betydligt högre än ordförandens arvode. På kommunsidan är den skillnaden störst på Gotland.

Av artiklarna framgår att det är vanligt att ersättningsreglerna i kommuner och regioner anpassas efter externa data såsom arvoden för till exempel ledamöterna i riksdagen eller för stadsråden.

Av ovan sagda artiklar i Dagens samhälle framgår dock inte i någon större omfattning hur förtroendeuppgiften i kommuner och regioner är situerade och utförs, till exempel antalet råd, politiska sekreterare, partistöd, lokaler och utrustning. I en senare artikel, som kan svara på en del av dessa nyss nämnda omständigheter, presenteras en jämförelse för redovisade kostnader politisk verksamhet per invånare (Dagens samhälle 2026-03-04). Gotland ligger där på plats 125 från kostnadstoppen räknat.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har för statistiska ändamål indelat kommunerna i olika grupper. Gotland tillhör där kommungruppen mindre stad/tätort (C6). Vid en slagning på några av arvoden för ordförandena i den gruppen framgår att flera har ett månadsarvode som motsvarar innevarande års riksdagsarvode eller 81 400 kronor.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att ärendet bordläggs och återkommer till regionstyrelsens sammanträde 2026-05-27.

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller bordläggas till finner att ärendet bordläggs och återkommer till regionstyrelsens sammanträde 2026-05-27.

Beslutsunderlag

Arvodeskommitténs förslag 2026-01-29, § 1

Simulering ersättningsnivåer enligt arvodeskommitténs förslag

Sammanställning arvodeskostnader

Förslag till rättelser och smärre ändringar i regelverket Ersättning till Region Gotlands förtroendevalda

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-08

Förslag arvoden inför mandatperiod 2027-2031

Förslag ersättning förtroendevalda 2027

Arvode beräkning

Skickas till
Regionkansliet
Löneenheten

RS § 174 Uppföljning av exploateringsavtal - Hall Västös

Ärendenummer: RS 2026/467

Paragraf föregående instans: AU § 107

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot och ärendet avslutas.

Sammanfattning

Regionfullmäktige vid Region Gotland antog den 27 mars 2017 förslag till detaljplan för del av Hall Västös 1:8 och 1:9. Detaljplanen syftar till att möjliggöra för bebyggelseutveckling för en turist- och rekreationsanläggning inom exploateringsområdet och vann laga kraft den 19 maj 2017, RF § 37, 2017-03-27. Inför planens antagande tecknades ett exploateringsavtal mellan byggherren och Region Gotland i syfte att reglera detaljplanens genomförande, RS § 44, 2017-02-23.

Detaljplanen omfattas av enskilt huvudmannaskap och är inte anslutet till kommunalt vatten och avlopp. Byggherren åläggs genom exploateringsavtalet att utföra och bekosta anläggandet av infrastruktur vilket avser gata, vatten och avlopp inkl. dagvattenhantering, belysning och parkering. Byggherren ansvarar även för att gemensamhetsanläggning inrättas för de gemensamma anläggningarna samt att en förvaltande samfällighetsförening bildas.

Sedan planens antagande så har exploateringsområdet endast delvis byggts ut och därför kvarstår delar av byggherrens åtaganden enligt exploateringsavtalet. Dessa avser utbyggnad och kapacitet för VA-anläggning. Mark- och exploateringsverksamheten har med stöd av regionjurist sedan år 2020 drivit frågan om exploateringsavtalets fullgörande mot byggherren.

Det finns otydlighet kring avtalstolkning och rättsverkan av exploateringsavtalet. Det finns även motsättningar kring behov och skyldigheter kring byggherrens kvarvarande åtaganden enligt exploateringsavtalet. Avtalet ger inte stöd för vite eller annat påtryckningsmedel som kan åberopas för att säkerställa ett fullgörande av byggherrens åtaganden. Ett formellt ställningstagande om fortsatt hantering är avgörande för att ärendet ska kunna avslutas varför regionstyrelsen föreslås fatta beslut i frågan.

Bedömning

Parterna i ärendet är Region Gotland, byggherren och Västös Samfällighetsförening. Samfällighetsföreningen är inte part i exploateringsavtalet och har således inget mandat i frågan kring dess fullgörande. Däremot är föreningen mottagare av de gemensamma anläggningarna som byggherren enligt avtalet ålagts att bygga ut. Detta innebär

att föreningen bär en ekonomisk risk kopplad till att föreningen tar över byggherrens investerings- och underhållsskuld om inte avtalet i dessa delar är fullgjort.

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen (TSF) gör bedömningen att det är flera orsaker som gemensamt förorsakat det rådande förhållandet vilket bland annat avser undermålig avtalshantering av Region Gotland, försummelse av byggherren för genomförandet av detaljplanen och att fastigheter inom planområdet har sålts och beviljats bygglov innan de allmänna anläggningarna till fullo var utbyggda.

Byggherren motsätter sig Region Gotlands krav om fullgörande av exploateringsavtalet och menar att den kapacitet som krävs för den bebyggelse som uppförts inom exploateringsområdet är tillgodosedd och hänvisar till ägarförhållanden om att det är osannolikt att området i övrigt kommer att byggas i ut. TSF gör bedömningen att byggrätten inom detaljplanen är gällande över tid varför Va-anläggningen måste byggas ut för att kunna säkerställas att kapacitet finns för den tillkommande bebyggelsen som detaljplanen medger så länge detaljplanen inte ändras eller upphävs i den del som inte är genomförd.

Samfällighetsföreningen har genom juridiskt ombud inkommit till Region Gotland med en hemställan om att föreningen ska medges överta regionens rätt i exploateringsavtalet.

Exploateringsavtal definieras i 1 kap 4 § Plan- och bygglagen (PBL) specifikt som avtal mellan en kommun och en byggherre och/eller fastighetsägare. Vanligen ingås exploateringsavtal mellan kommunen och en byggherre. Byggherren är ofta också fastighetsägare. Huruvida kommunens motpart är en byggherre eller en fastighetsägare saknar betydelse vid tillämpning av bestämmelserna om exploateringsavtal i PBL. Eftersom byggherrens motpart normalt är kommunen så har mark- och exploateringsverksamheten tagit stöd av regionjurist, som i kontakt med SKR, redogjort för att exploateringsavtal inte har någon fastighetsrättslig särställning utan är ett civilrättsligt avtal som därmed bör kunna överlåtas, vilket dock står i strid med ordalydelsen i lagstiftningen. SKR har inte uppvisat några skriftliga exempel på överlåtelse av exploateringsavtal, förvaltningen framhåller att innan år 2015 så var exploateringsavtal inte definierat i PBL varför överlåtelse kan ha gjorts för avtal som upprättats innan 2015. TSF bedömer vidare att syftet med tecknande av exploateringsavtal är att kommunen ska säkerställa att byggherren genomför detaljplanen, ansvaret för att följa upp och driva process för att avtalets fullgörs bör därför inte överlåtas på annan part.

Vidare angående samfällighetsföreningens ställning så inrättas en gemensamhetsanläggning genom ett anläggningsbeslut inom ramen för en lantmäteriförrättning. Anläggningsbeslutet anger normalt inom vilken tid och hur anläggningen ska utföras. Om en gemensamhetsanläggning inte är utförd i enlighet med beslutet så är den i juridisk mening inte utförd och ska därför

upplösas. Det innebär att det heller inte finns något förvaltningsobjekt för samfällighetsföreningen. Har föreningen inga andra förvaltningsobjekt kan den också komma att upplösas. För ärendet är det därför väsentligt att klargöra hur anläggningsbeslutet avseende berörd gemensamhetsanläggning är formulerat. Förvaltningen har begärt ut beslutet från lantmäterimyndigheten men inte erhållit någon akt med hänvisning till sekretessprövning. Region Gotland är inte sakägare eller på annat sätt part i anläggningsbeslutet, partförhållandet är civilrättsligt mellan byggherre och de fastighetsägare som ingår i samfällighetsföreningen utifrån vad som utfäst i samband med överlåtelse av fastigheter inom planområdet.

Det finns många omständigheter i ärendet som behöver beaktas men TSF gör den samlade bedömningen att ett genomförande av detaljplanen inte kan säkerställas om det inte drivs genom en civilrättslig process i domstol, vilket bedöms som kostsamt och resursdrivande samt att utfallet är osäkert. Region Gotland är inte huvudman för området och inte part i den tvist som föreligger mellan byggherren och de fastighetsägare som ingår i samfällighetsföreningen. Exploateringsavtalet är formulerat utan vite och det saknas rådighet för Region Gotland att på annat sätt säkerställa detaljplanens genomförande. Förvaltningen föreslår regionstyrelsen att godkänna informationen och att förklara ärendet som avslutat.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Exploateringsavtal är civilrättsliga avtal som ingås mellan en kommun och en byggherre eller en fastighetsägare för att reglera detaljplanens genomförande. Genomförande av en detaljplan är offentligrättsligt varför kommunen alltid måste säkerställa att avtalet har stöd i PBL.

Utöver PBL så har flera andra lagar betydelse för utformningen av exploateringsavtal, exempelvis kommunallagen, lagen om offentlig upphandling och EU:s regler om statsstöd.

I förevarande fall är exploateringsavtalet formulerat på ett sådant sätt att rättsverkan för delar av avtalet kan ifrågasättas. Vid tolkning av ett civilrättsligt avtals rättsverkan finns ett antal avtalsrättsliga principer, utöver avtalets innehåll i ordalydelse, som bedömningen ska göras efter, bland annat:

- Konkluderande handlande – Att parterna agerar i enlighet med avtalet.
- Vilje- och tillitsprincipen: Viljeprincipen fokuserar på vad parterna faktiskt avsett, medan tillitsprincipen skyddar den tillit en part fäst vid motpartens handlande.

I ärendet finns dokumentation och korrespondens där samtliga parter agerat som att avtalet ska anses som gällande.

Ett anläggningsbeslut fattas inom en lantmäteriförrättning och prövas utifrån anläggningslagen (AL).

24 § 7 pkt. AL anger att i ett anläggningsbeslut anges den tid inom vilken gemensamhetsanläggningen skall vara utförd.

33 § 2 pkt. AL anger att ett anläggningsbeslut upphör att gälla, om gemensamhetsanläggningen inte inom den tid som har bestämts i beslutet har utförts i sådan omfattning att syftet med anläggningen har tillgodosetts för samtliga deltagande fastigheter, såvida inte en ansökan om förordnande av en syssloman enligt 33 a § har gjorts inom samma tid.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att Region Gotland inte har några ekonomiska åtaganden för detaljplanens genomförande och heller inte bär någon risk ifall exploateringsavtalet fullgörs eller inte.

Att Region Gotland skulle hänskjuta avtalet som tvistemål i domstol skulle sannolikt medföra att regionen i ett sådant mål får bära sina egna kostnader.

3. Barnperspektiv

Ej aktuell.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuell.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuell.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuell.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2017-02-23, § 44

Regionfullmäktige 2017-03-27, § 37

Exploateringsavtal, daterat 2017-03-21

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-08

RS § 175 Markgenomförandeavtal Gråbo Ängar

Ärendenummer: RS 2026/700

Paragraf föregående instans: AU § 108

Regionstyrelsens beslut

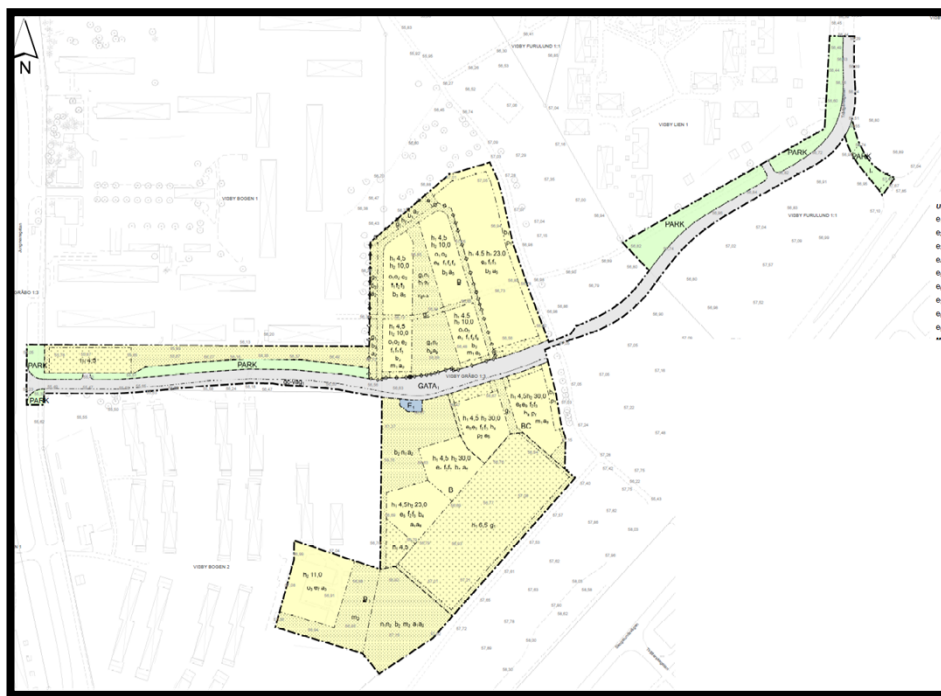
- Upprättat markgenomförandeavtal rörande detaljplan för Gråbo 1:3 med flera godkänns.

Jäv

Sara Unger (M) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2024-11-21, § 381 om att godkänna markanvisningsavtal mellan Region Gotland och Gotlandshem AB avseende delar av fastigheten Visby Gråbo 1:3. Markanvisningen är kopplad till framtagandet av en ny detaljplan för Gråbo 1:3 med flera, som ingår i pågående exploateringsprojekt för Gråbo. Detaljplanen vann laga kraft 2025-01-11 och är nu under genomförande. Ny infrastruktur för gata och VA, med tillhörande dagvattendamm ingår i genomförandet.

Figur 1 - Detaljplanekarta för Visby Gråbo 1:3 m.fl.

Enligt avsnitt 1.2 i detta markanvisningsavtal ska parterna ingå ett uppföljande markgenomförandeavtal när det bedöms som lämpligt. Syftet med avtalet är att reglera parternas åtaganden mot varandra efter överlåtelse av anvisad mark. Delar av avtalets innehåll är överförda från det befintliga

markanvisningsavtalet, bland annat pris för anvisad mark, byggnadsskyldighet och vitesbelopp för avtalsbrott. Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2025 och början av 2026 förhandlat om markgenomförandeavtalet med motparten, som i huvudsak reglerar följande:

- Köpeskillingar för anvisade områden.
- Byggnadsskyldigheter för anvisade områden.
- Viten för avtalsbrott.
- Utförande och bekostande av dagvattendamm i Gråboparken.
- Dagvattenhantering och parkering på kvartersmark.
- Gemensam tidplan.
- Marksanering innan överlåtelse av anvisade områden.
- Samordningsfrågor vid utbyggnad av allmän plats och kvartersmark.
- Avtalet är giltigt till dess att båda parter fullgjort samtliga åtaganden.

Parterna är överens och redo att sluta avtal inför utbyggnad av allmän plats och överlåtelse av mark. Utbyggnad av allmän plats planeras starta under andra halvan av 2026, medan överlåtelse av mark och byggstart för nya bostäder planeras ske i mars 2027. Allmän plats beräknas vara färdigbyggd i juni 2028 och det nya bostadsområdets samtliga etapper beräknas färdiga under 2032.

Med hänsyn till att markgenomförandeavtalet är en del av den nya detaljplanens genomförande och beslutad markanvisning för nya bostäder föreslår förvaltningen att regionstyrelsen godkänner upprättat avtalsförslag.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att avtalet är en förutsättning för att fullgöra tidigare beslutad markanvisning för nya hyresrätter i Gråbo och även en väsentlig del av detaljplanens genomförande. Som kommun har Region Gotland en skyldighet att ordna allmän plats inom detaljplanen enligt 6 kap. 18 § Plan- och bygglagen och markgenomförandeavtalet fastställer åtaganden för exploitören och Region Gotland i samband med utbyggnaden. Undertecknande av markgenomförandeavtalet medför således att Region Gotland tar ansvar för sina skyldigheter som planmyndighet och avtalspart, samtidigt som exploitören förbinder sig att ta sitt ansvar som byggherre. Förvaltningen föreslår därför att godkänna upprättat avtalsförslag.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget till avtal är upprättat i enlighet med PBL och Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal. Följaktligen efterlevs även bestämmelserna i lagen om riktlinjer för kommunala markanvisningar.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att avtalet säkrar täckning för 57 % av kostnaderna för byggnad av ny dagvattendamm i anslutning till planområdet, vilket inverkar positivt på projektets exploateringsnetto.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt. Påverkan på klimat och miljö som följd av detaljplanens genomförande har hanterats inom planprocessen.

Ärendets behandling under mötet

Sara Unger (M) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-09
Markgenomförandeavtal med bilagor
Regionstyrelsen 2024-11-21, § 381

Skickas till

Ärendets motpart

RS § 176

Bestämmelser om pension och omställningsstöd för förtroendevalda (OPF-KR 26) samt försäkringslösningen Modern politikerpension

Ärendenummer: RS 2026/701

Paragraf föregående instans: AU § 109

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Bestämmelserna om pension och omställningsstöd för förtroendevalda (OPF-KR 26) med justerad §6 antas att gälla från och med 2026-10-15.
- Pensionslösning för förtroendevalda (Modern politikerpension) som Söderberg & Partners AB erbjuder för samtliga förtroendevalda vilka omfattas av Bestämmelser om pension och omställningsstöd för förtroendevalda godkänns.

Sammanfattning

Regionfullmäktige har antagit Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL 14 (2014-04-28, RF § 70). Regionfullmäktige har också (RS 2015/657) godkänt att pensionsavgiften tryggas genom en försäkringslösning (Trygg politikerpension) i stället för att avsättas till en pensionsbehållning hos regionen. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har tagit fram förslag till nya bestämmelserna om pension och omställningsstöd för förtroendevalda. Det senaste, OPF-KR 26, blev klar i december 2025 med rekommenderat ikraftträdande den 15 oktober 2026. Reglerna gäller därmed för uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare.

Reglerna i OPF-KR 26 gällande omställningsstöd är förbättrade för den enskilde. OPF-KR 26 ger en pensionslösning som i stora delar motsvarar AKAP-KR, vilken gäller för regionens anställda. Reglerna innebär högre premier än i nu gällande OPF-KL 14 och i huvudsak samma skydd för efterlevande som för anställda. Vidare får regionfullmäktige en möjlighet att besluta att förtroendevald i vissa situationer inte ska ha rätt till omställningsförmåner.

Den försäkringslösning som försäkringskonsulten Söderberg & Partners har tagit fram, Modern politikerpension, motsvarar den nuvarande, Trygg politikerpension, och är till fördel både för den enskilde förtroendevalde och för regionen som organisation. På motsvarande sätt som Trygg politikerpension innebär den en större möjlighet att påverka placering av pensionsmedel för den enskilde förtroendevalde och en förenklad administration för regionen.

Regionfullmäktige har i tidigare beslut utsett regionstyrelsen till regionens lokala pensionsmyndighet (2006-11-27, KF § 12, bekräftat 2014-04-28, RF § 70).

Bedömning

Om OPF-KR 26 antas får regionens förtroendevalda en pensionslösning som i stora delar motsvarar AKAP-KR, vilken gäller för regionens anställda och huvudsak samma skydd för efterlevande som de anställda. Reglerna kring omställningsstöd är förbättrade för den enskilde. Vidare ges regionfullmäktige en möjlighet att besluta att förtroendevald i vissa situationer inte ska ha rätt till omställningsförmånerna.

Regionfullmäktige föreslås anta bestämmelserna om pension och omställningsstöd för förtroendevalda (OPF-KR 26) med justerad § 6, att gälla från och med 2026-10-15 och därmed omfatta uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare.

Förslaget till pensionslösning, Modern politikerpension motsvarar nuvarande lösning (Trygg politikerpension). Pensionslösningen är till fördel både för den enskilde förtroendevalde och för regionen som organisation. Det ger den enskilde förtroendevalde bland annat en större möjlighet att påverka placering av pensionsmedel. Regionens administration förenklas.

Ärendets behandling under mötet

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Lars Engelbrektssons (SD) avslagsyrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-08

Bilaga 1. Förslag till bestämmelser om omställning och pension för Region Gotland (inklusive justerad § 6), OPF-KR 26

Bilaga 2. SKR:s kommentar till OPF-KR 26

Bilaga 3. Modern politikerpension

RS § 177 Uppdrag. Förslag till traineeprogram

Ärendenummer: RS 2025/1814

Paragraf föregående instans: AU § 110

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Återrapporteringen av uppdraget tas emot.

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återkommer till personalutskottet under hösten 2026.

Sammanfattning

Regionfullmäktige gav 2025-06-16, § 109 regiondirektören i uppdrag att ta fram ett förslag till ett traineeprogram för Region Gotlands verksamheter.

Uppdraget syftar till att stärka kopplingen mellan utbildningssektorn och Region Gotland och samtidigt bidra till en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Att införa ett traineeprogram för Region Gotland kan ses strategiskt viktigt för att kunna attrahera, utveckla och behålla framtida medarbetare. Ett traineeprogram kan också ge en bred förståelse för regionens uppdrag, organisation och styrning och bidra med nya perspektiv och kunskaper från deltagare i programmet.

Den kartläggning av aktiviteter som gjorts i samband med uppdraget, visar att det finns många pågående aktiviteter inom samtliga förvaltningar som syftar till att attrahera och rekrytera framtida medarbetare. Insatserna är verksamhetsspecifika och riktar sig till olika förvaltningars bristyrkesgrupper, främst legitimationsyrken.

Mot denna bakgrund bedöms att ett traineeprogram skulle kunna utgöra ett bra komplement till befintliga insatser. Detta genom att rikta programmet mot nyexaminerade inom regiongemensamma yrkesgrupper, där det idag inte finns ett lika tydligt strukturerat upplägg, så som exempelvis inom IT, ekonomi, HR, kvalitet- och verksamhetsutveckling, projektledning, chefs- och ledarskap samt ingenjörsyrken,

Ett genomförande förutsätter att tillräckliga resurser avsätts. Utan sådan finansiering finns risk att programmet inte kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Den preliminära kostnadsbilden för ett sådant upplägg uppskattas till cirka 2,0 mnkr per år i direkta kostnader samt cirka 0,5 mnkr i indirekta kostnader. Beräkningarna är indikativa och avser att utgöra ett räkneexempel inför en eventuell fortsatt analys.

Bedömning

Ett traineeprogram bedöms kunna stärka Region Gotlands arbete med kompetensförsörjning genom att skapa en mer samordnad struktur för att attrahera och utveckla nytexaminerade inom identifierade regiongemensamma yrkesområden exempelvis inom IT, ekonomi, HR, kvalitet- och verksamhetsutveckling, projektledning, ledarskap och ingenjörsyrken.

För att programmet ska vara genomförbart krävs:

- En tydlig ansvarsfördelning mellan berörda verksamheter
- Avsätta resurser för genomförande och samordning
- Förankring i berörda verksamheter

Ett traineeprogram medför kostnader för bland annat löner, handledning, samordning och gemensamma utbildningsinsatser. Detta behöver tas höjd för vid ett införande.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att ärendet ska återkomma till personalutskottet under hösten 2026.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och eget tilläggsyrkande och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-07
Bilaga förslag på upplägg för traineeprogram

RS § 178 Revidering av åtgärdsprogram avseende luftpartiklar

Ärendenummer: RS 2025/514

Paragraf föregående instans: AU § 114

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Miljö- och byggnämndens förslag till "*Åtgärdsprogram för luftpartiklar (PM10) 2026–2031*" godkänns.

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2025-02-07, § 11 att miljö- och byggnämnden ska återkomma till regionfullmäktige med ett reviderat åtgärdsprogram för luftpartiklar (PM10) och att programmet därvidlag skulle beakta eventuellt skärpta gränsvärden avseende miljökvalitetsnormen för luft. En bakgrund till uppdraget finns beskriven i beslutet.

Syftet med åtgärdsprogrammet är att säkerhetsställa en god luftkvalitet utomhus på Gotland. Målet är att klara nya gränsvärden för PM10 årligen från 2026, så att miljökvalitetsnormen kan uppnås.

Arbetet har utförts av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp i bred samverkan internt och externt, samt med stöd av SLB-analys (Stockholms Luft- och bulleranalys, en enhet inom Stockholms stads miljöförvaltning) och Naturvårdsverket.

Åtgärdsprogrammet har under framtagandeprocessen varit på samråd. Samrådstillfällen har anordnats med allmänhet och näringsliv, och inkomna synpunkter har besvarats i samrådsredogörelsen (bilaga 2). En lagstadgad miljöbedömning följer också med programmet (bilaga 1).

Det reviderade åtgärdsprogrammet ersätter det tidigare programmet från 2019. Som underlag har åtgärderna för 2019-2025 utvärderats och en omvärldsanalys av andra kommuners åtgärder har utförts. Effekten av vissa åtgärder har beräknats av SLB-analys (bilaga 3).

Indelning har gjorts mellan åtgärder med direkt effekt och förebyggande insatser, för att rapporteringskravet till EU inte ska bli för omfattande.

Åtgärdsprogrammet är framtaget i samverkan med Trafikverket, som ansvarar för egna åtgärder.

Miljö- och byggnämndens tillsynsansvar har förtydligats. Vaghållares åtgärder har förankrats för att skapa samsyn och underlätta tillsynsprocessen.

Arbetsgrupp och styrgrupp kommer göra årlig uppföljning. Under 2028 ska en omfattande utvärdering återrapporteras till nämnderna. Liksom under den tidigare åtgärdsperioden 2019-2025 är det lämpligt att regionfullmäktige får ta del av dessa återkommande utvärderingar.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens samlade bedömning är att teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens revidering av åtgärdsprogrammet för luftpartiklar är väl utförd. Programmets struktur är tydligare än i föregående program, med en uppdelning i Region Gotlands respektive Trafikverkets direktverkande åtgärder kring halkbekämpning, städning och dammbindning och ett stort antal förebyggande åtgärder. Hänsyn har tagits till att gränsvärdena för miljö kvalitetsnormen för luft skärps 2030.

Sammanlagt inkom 15 externa och ett internt yttrande under samrådet. De många synpunkter som framkom har påverkat struktur och innehåll i åtgärdsprogrammet på ett bra sätt. Det har även lett till att dialogen mellan teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen och exempelvis näringslivet (representerat av Gotlands Förenade Besöksnäring, Visby Centrum och Tillväxt Gotland) i dessa frågor ska fortsätta och utvecklas. Det gäller också dialogen med utbildnings- och arbetslivsförvaltningen. Luftkvaliteten i och kring skolorna är en viktig skolhälso- och arbetsmiljöfråga.

Det framkom också många synpunkter under samrådet som inte direkt hade koppling till åtgärdsprogrammets åtgärder – till exempel kring trafikåtgärder, kollektivtrafik och hamnverksamhet. Dessa synpunkter har skickats till ansvariga avdelningar inom teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen för hantering.

Den interna förankringen får betecknas som god. Arbetsgruppen var från början förvaltningsövergripande, men efter förvaltningssammanslagningen 1 januari 2026 är allt arbete med luftkvalitetfrågorna samlade inom en förvaltning. Arbetet kan därmed ledas effektivt av en och samma förvaltningsledning. Regionstyrelseförvaltningen har varit representerad i projektets styrgrupp. Vidare har förslaget till åtgärdsprogram godkänts av både tekniska nämnden (TN § 68/2026) och miljö- och byggnämnden (MBN § 41/2026).

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att befintlig ekonomisk ram täcker de flesta åtgärder. Det kan krävas extra finansiering till större investeringar inom trafikräkning, trafikplanering och grön infrastruktur. Förvaltningen menar dock att finansieringsbehovet skulle kunna öka framöver om mätningar visar att fler åtgärder behövs.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2025-02-26, § 11

Förslag till åtgärdsprogram för luftpartiklar (PM10) 2026–2031

Bilaga 1. Delegationsbeslut och undersökning om betydande miljöpåverkan

Bilaga 2. Samrådsredogörelse

Bilaga 3. SLB 37/2025 Beräkningar av åtgärder mot höga partikelhalter (PM10)
som underlag till åtgärdsprogram för Visby, Gotland

Miljö- och byggnämnden 2026-03-31, § 41

Tekniska nämnden 2026-04-02, § 68

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-08

Skickas till

Länsstyrelsen i Gotlands län

Tekniska nämnden

Miljö- och byggnämnden

RS § 179 Projekt Slite

Ärendenummer: RS 2025/2111

Paragraf föregående instans: AU § 115

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att ta ansvar för att bilda en samordningsgrupp för ökad dialog och utvecklingstakt i Slite.
- Rapporteringen om projekt Slite 2030 samlas till detta ärende och tidigare ärende samt uppdrag RS 2025/2312 avslutas.

Sammanfattning

Slite befinner sig i en omställning, där behovet av ett långsiktigt, samordnat och inkluderande arbetssätt är centralt. Genomförbarhetsstudien Dialog för Slites framtid visar att stärkt samverkan mellan Region Gotland, näringsliv och civilsamhälle är avgörande.

Projekt Slite 2030 syftar till att öka utvecklingstakten genom att skapa förutsättningar för bo, leva och verka i Slite. Arbetet omfattar bland annat att tydliggöra Slites identitet, stärka genomförandekapaciteten, bygga relationer och samordna initiativ. Projektet föreslås organiseras med en samordningsgrupp på strategisk nivå samt förstärkt intern samordning inom Region Gotland. Finansiering har avsatts via näringslivsanslaget för åren 2026-2027.

Utvecklingsarbetet ska samordnas med andra pågående utvecklingsprocesser, arbetsmodell för landsbygdsutveckling, processen SAMLA och bidra med erfarenheter till hela Gotlands utveckling. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att gemensamma prioriteringar och stärkt intern samordning är avgörande för framdriften, samt att samverkan med uppdraget kring demokrati och medborgardialog bör utvecklas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att gemensamma prioriteringar och intern förmåga att samordna uppdrag och insatser är avgörande för att öka utvecklingstakten i Slite.

Projekt Slite 2030 är likt SAMLA ett sätt att strukturera arbetet för samverkan helt i linje med vad som hittills presenterats inom Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling (SVESAM) där samverkan mellan lokal och regional nivå föreslås bli mer formell och strukturerad. Detta är ett uppdrag för den regionala utvecklingsansvariga aktören som ansvar för strategisk regional planering. Samordningsgruppen kommer röra sig på den strategiska nivån medan fler av insatserna kommer genomföras i den kommunala delen av organisationen, genom landsbygdsverkstaden.

Regionstyrelseförvaltningen fasthåller också samma bedömning som vid senaste rapporteringen (tjänsteskrivelse daterad 2026-02-20) att det finns möjlighet till samverkan med uppdraget (RS 2026/116) om är gett till regiondirektören vad gäller utveckling av demokratiuppdraget som organisationen ansvarar för.

"Regiondirektören får i uppdrag att ta fram förslag på hur Region Gotland ska få ökad kraft i arbetet kring demokrati och dialog med särskilt fokus på lokalt boende, barn och unga. Uppdraget kan ta utgångspunkt i strukturer som finns och samverkan med civilsamhället uppmuntras. Vidare ska Policy för medborgardialog ses över för att få mer systematiska arbetssätt som leder till förändring för dem vi är till för. Uppdraget återskallteras till budgetberedningen 2026."

I slutrapporten för Dialog för Slites framtid som tidigare redan citerats i tjänsteskrivelsen står det: *"Studien visar att Slite behöver ett arbetssätt för dialog och samverkan som är långsiktigt, inkluderande och förankrat i ortens förutsättningar"* vilket är i linje med demokratiuppdraget. Därför ser förvaltningen att regionstyrelsen bör begära att de både uppdragen samarbetar.

Ärendets behandling under mötet

Oscar Lindster (S) yrkar att första beslutspunkten ändras till att lyda:

"Regiondirektören får i uppdrag att sammankalla en samordningsgrupp för ökad dialog och utvecklingstakt i Slite."

I detta instämmer Johan Malmros (C).

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med Oscar Lindsters (S) yrkande och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-09

RS § 180

Samskapad aktionsplan för ungas psykiska välbefinnande på Gotland – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2026/419

Paragraf föregående instans: REGU § 38

Regionstyrelsens beslut

- Region Gotlands projekt *Samskapad aktionsplan för ungas psykiska välbefinnande på Gotland* finansieras med 50 procent av projektets faktiska kostnader dock högst 700 000 kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsåtgärder, anslag 1:1, under perioden 2026-08-01—2027-12-31.

Sammanfattning

Projektet ”Samskapad aktionsplan för ungas psykiska välbefinnande på Gotland” syftar till att ta fram och implementera en aktionsplan för att stärka psykiskt välbefinnande bland unga (13–24 år) på Gotland. Projektet bygger vidare på det regionala utvecklingsprojektet ”Förstudie inför aktionsplan för ungas psykiska välbefinnande på Gotland”. På sikt förväntas genomförandeprojektet bidra till förbättrat psykiskt välbefinnande bland unga och ökad involvering av barn och unga i regionalt utvecklingsarbete.

Region Gotland är projektägare. Projektet pågår mellan perioden 2026-08-01—2027-12-31 och har en total budget om 1 400 000 kronor.

Bedömning

Projektet ”Samskapad aktionsplan för ungas psykiska välbefinnande på Gotland” förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 3, *God hälsa och välbefinnande*.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet överensstämmer med prioritering *Öka hälsofrämjande och förebyggande insatser* i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå följande mål i Genomförandeprogram för social hållbarhet, Kraftsamling för god hälsa och ett socialt hållbart Gotland 2023-2027: *Psykiskt välbefinnande är jämnt fördelat*. Projektet adresserar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling och visar en medvetenhet kring möjliga målkonflikter och synergier.

Enligt finansieringsplanen för hållbar regional utveckling och den indikativa fördelningen av medel inom anslag 1:1 är 10 procent avsatt för projekt inom området forskning och utveckling. Inom ramen för Region Gotlands och Uppsala universitets partnerskapsavtal ska aktörerna satsa på att gemensamt

stärka förutsättningarna för forskning och utveckling kopplat till regionala utvecklingsutmaningar. Projektet har en direkt koppling till forskning och stämmer därför väl in i utvecklingsstrategins ambitioner och prioriteringar som handlar om att utveckla arbetet med forskning samt är därmed också förenlig med finansieringsplanens intensioner.

Regionstyrelseförvaltningen gör den samlade bedömningen att projektet ”Samskapad aktionsplan för ungas psykiska välbefinnande på Gotland” bör prioriteras.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på erfarenhetsträffar som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder inkom 2026-02-17
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-30

Skickas till

Region Gotland, Regional utveckling, enhet Social välfärd

RS § 181

Smart Utveckling 2.0 – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2026/423

Paragraf föregående instans: REGU § 39

Regionstyrelsens beslut

- Almi Småland och Öarna AB:s projekt *Smart utveckling 2.0* finansieras med 8,93 procent av projektets faktiska kostnader dock högst 1 759 135 kronor. Medlen tas från regionala utvecklings-åtgärder, anslag 1:1, under perioden 2026-09-01—2029-09-30.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Jäv

Meit Fohlin (S) och Johan Malmros (C) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning

Projektet "*Smart utveckling 2.0*" är länsövergripande och syftar till att ge små och medelstora företag i Småland och på Gotland bättre förutsättningar att växa och vara hållbart konkurrenskraftiga i en föränderlig omvärld genom att stärka deras förmåga till strukturerad affärsutveckling. Projektet riktar sig till små och medelstora företag i Småland och på Gotland med 2–99 anställda som har potential och vilja att utveckla sin affär liksom digital synlighet och kommunikation. Genom en kombination av inspiration, utvecklingsprogram och genom fördjupat individuellt stöd får företagen del av verktyg och arbetssätt för att bli mer agila och robusta.

Almi Småland och Öarna AB är projektägare. Projektet pågår mellan perioden 2026-09-01—2029-09-30 och har en total budget om 19 689 688 kronor.

Bedömning

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 9, *Hållbar industri, innovation och infrastruktur*.

Projektet har sin utgångspunkt i företagens möjlighet till utveckling trots ett omvärldsläge som påverkas starkt av geopolitiska konflikter, energipriser och leverantörsstörningar. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet "*Smart utveckling 2.0*" överensstämmer med prioritering *Stärk och utveckla näringslivet* i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå följande mål i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: *Fler gotländska företag är aktiva på en större marknad*. Projektet adresserar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling och visar en medvetenhet kring möjliga målkonflikter och synergier.

Regionstyrelseförvaltningen gör den samlade bedömningen att projektet ”Smart utveckling 2.0” bör prioriteras.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på erfarenhetsträffar som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland enligt samma tidsplan för rapportering som till Tillväxtverket.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S) och Johan Malmros (C) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder inkom 2026-02-17
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-30

Skickas till

Almi Småland och Öarna AB

RS § 182

ARVET - Hållbar kulturarvsturism 2.0 – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2026/424

Paragraf föregående instans: REGU § 41

Regionstyrelsens beslut

- Ansökan avslås.

Sammanfattning

Projektet "ARVET - Hållbar kulturarvsturism 2.0" syftar till att stärka små och medelstora företag och kulturarvsaktörer på fyra platser på Gotlands landsbygd. Projektet bygger vidare på det regionala utvecklingsprojektet "Circular Culture – Sustainable Partnerships (Arvet hållbar kulturarvsturism)" som bland annat handlar om att stötta museer och företag inom besöksnäringen i att utveckla hållbara affärsmodeller.

Ideella föreningen Gotlands Fornvänner (Gotlands museum) är projektägare. Projektet omfattar perioden 2026-06-01 till 2029-05-31 och har en total budget om 10 091 259 kronor varav sökt finansiering uppgår till 6 054 756 kronor.

Bedömning

Projektet har en relativt omfattande budget. Regionstyrelseförvaltningen bedömer efter genomgång att projektet inte står sig i konkurrensen om tillgängliga medel inom ramen för anslag 1:1 i denna ansökningsomgång.

Utöver ovanstående bedömning har förvaltningen följande synpunkter:

- Projektet har en koppling till de prioriteringar som anges i den regionala utvecklingsstrategin, men bedöms inte i tillräcklig grad ha tagit tillvara de resultat som uppnåddes i det föregående projektet med samma tema. Som exempel kan nämnas att former för samarbeten skulle utvecklas i det föregående projektet, men trots att målgruppen och geografiska områden delvis är likvärdiga kvarstår behovet av att hitta och etablera samarbeten mellan kulturarv och besöksnäring.
- Det saknas en konkret beskrivning av kopplingen till andra relevanta pågående projekt som nämns i ansökan eller befintliga tjänster för exempelvis paketering av upplevelser inom besöksnäringen.
- Det uttrycks en önskan om effekter i stödstrukturerna på lång sikt, men det saknas en tydlig plan för långsiktig finansiering och implementering efter projektperiodens slut.
- Budgeten bedöms inte stå i proportion till projektets syfte och mål och är därmed inte att betrakta som kostnadseffektiv.

Sammanfattande bedömning:

Även om projektiden bedöms ha en koppling till den regionala utvecklingsstrategin är bedömningen att ansökan inte uppnår den kvalitet och tydlighet som krävs för att beviljas medel.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder inkom 2026-02-17
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-30

Skickas till

Gotlands museum

RS § 183

RUS-Rapport 2026 - Uppföljning av Vårt Gotland 2040

Ärendenummer: RS 2026/859

Paragraf föregående instans: REGU § 43

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret ska Region Gotland, som regional utvecklingsaktör, följa och utvärdera utvecklingen i länet. Uppföljning och utvärdering av det regionala utvecklingsarbetet, liksom av utvecklingen på Gotland i stort, sker löpande genom olika format. Ett av dessa är en årlig rapport till regionfullmäktige om utvecklingen i förhållande till målen i den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Rapporten, som avser utvecklingen under 2024, är den fjärde uppföljningen av *Vårt Gotland 2040* sedan den antogs 2021.

Rapporten presenteras på den konferensen ”Hur går det för Gotland” som i år kommer äga rum den 3 juni 2026. Rapporten sammanställs under mars-juni och presenteras på det regionala utvecklingsutskottets möte den 20 augusti 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport – 2026 års uppföljning av Vårt Gotland 2040

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-01

RS § 184 Information. Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum

Ärendenummer: RS 2024/2511

Paragraf föregående instans: REGU § 44

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Forum för hållbar regional utveckling - Politikerforum - är en nationell mötesplats där representanter för regeringen möter ansvariga politiker från landets regioner kring frågor om regional utveckling. Syftet är att förbättra och samordna det regionala utvecklingsarbetet genom dialog, samverkan, lärande och kunskapsspridning mellan regionerna, regeringen och berörda statliga myndigheter. Politikerforum samlas fyra gånger per år och diskuterar aktuella och relevanta frågor som berör det regionala utvecklingsarbetet. Region Gotlands representeras av ordförande/presidiet i det regionala utvecklingsutskottet.

För att säkerställa regelbunden återkoppling och dialog kring de frågor som diskuteras på Politikerforum finns en stående punkt på dagordningen för det regionala utvecklingsutskottet med en återrapportering från diskussionerna på föregående politikerforum.

Närmast föregående möte ägde rum den 27 februari 2026 och behandlade följande ämnen. Dialogen återfinns i minnesanteckningar från mötet.

- SVESAM – Utredningen om Sveriges sammanhållna utveckling.
- Produktivitetskommissionen.
- EU:s långtidsbudget 2028–2034.
- Energiförsörjning.

Nästa möte äger rum den 22 maj 2026. Förslag till ämnen är landsbygdspolitiska propositionen, skogspolitiska propositionen, nationell plan för transportinfrastruktur, AI-strategin, EU:s långtidsbudget och sammanhållningspolitik, arbetsmarknadspolitik och delar av migrationspolitiken i form av arbetskraftsinvandring samt mineralstrategin.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Minnesanteckningar 2026-02-27

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-01

RS § 185

Uppdrag. Stärkt samordning mellan regionalt utvecklingsuppdrag och kommunalt uppdrag

Ärendenummer: RS 2023/1400

Paragraf föregående instans: REGU § 54

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I samband med budgetberedningen 2023 så fattade regionstyrelsen beslut 2023-05-30, § 152 om att: *”Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återkomma med plan för hur samordning mellan regionala utvecklingsuppdraget och det kommunala uppdraget ska stärkas för ökad effektivitet och genomförandekraft.”*

För att hantera uppdraget från regionstyrelsen gjorde avdelningen regional utveckling en översyn av avdelningens uppdrag och resurser inklusive jämförelser med några andra regioner och kommuner (april 2024, rapport bifogas). Den nya styrmodellen, var syfte är att koppla samman koncernstyrningen med den regionala utvecklingsstrategin, infördes 2023 och det har varit angeläget att följa hur implementeringen av den gått. En utvärdering av den nya styrmodellen ska färdigställas under det första kvartalet 2026. Vidare har koncernledningsgruppen fått djupare information om den regionala utvecklingspolitiken och diskussioner förts. Ett erbjudande om dialog med respektive nämnd och förvaltningsledningsgrupp om detta har också gått ut, men dessvärre har gensvaret ännu så länge varit skalt.

Förvaltningen har nu tagit fram rapporten ”Samordning mellan det regionala utvecklingsuppdraget och det kommunala uppdraget”, ett sammanfattande underlag för diskussion vid sammanträdet den 14 april 2026. Rapporten innehåller fakta om det regionala utvecklingsansvaret, en beskrivning av kommunernas och regionernas roller, exempel på hur samverkan mellan region och kommuner ser ut i andra län samt ett antal utmaningar med Region Gotlands dubbla roll.

Förvaltningen avser att återkomma till regionala utvecklingsutskottet i augusti 2026 med ett förslag till plan för hur samordning mellan det regionala utvecklingsuppdraget och det kommunala uppdraget ska stärkas.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport regionstyrelseförvaltningen "Nulägesbeskrivning: uppdrag och resurser för avdelningen regional utveckling" 2024-04-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-02-23

Rapport regionstyrelseförvaltningen "Samordning mellan det regionala utvecklingsuppdraget och det kommunala uppdraget" 2026-05-19

RS § 186 OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign

Ärendenummer: RS 2024/1283

Paragraf föregående instans: REGU § 45

Regionstyrelsens beslut

- Återrapporteringen godkänns och projektet avslutas.
- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram en plan för hur ö-frågorna skall tas vidare.

Sammanfattning

Projektet “Improving the quality of multi-level governance and strengthening the resilience of island economies of Croatia, Greece, and Sweden” är i och med lanseringen av projektets slutrapport den 26 februari 2026 avslutat.

Återrapporteringen redovisar projektets utfall med avseende på händelser, leveranser, måluppfyllelse, budgetutfall för Region Gotlands del.

Projektet har haft en finansiering från EU-kommissionens DG REFORM (nu kallad SG Reform) under perioden september 2023 till december 2025 för att kontraktera OECD som utförare. Mottagare är nationell nivå i Grekland, Kroatien och Sverige, samt berörda regionala och lokala myndigheter i respektive land.

I Sverige har Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Region Gotland och Öckerö kommun ingått.

Viktiga händelser i projektet

Projektet har omfattat datainsamling, studiebesök och intervjuer, workshops, erfarenhetsutbyten med övriga projektpartners i Grekland och Kroatien, framtagande av en gemensam slutlig rapport med analys och landspecifika verktyg. Projektet har även omfattat kontakter och relationsbygge med andra organisationer, kommunikation och kunskapsdelning.

Projektet startade med **kick-off-möte**, den 2 oktober 2023 och avslutades formellt med ett **slutseminarium och lansering av projekts slutrapport** den 26 februari 2026. Viktiga händelser har löpande återrapporterats på regionalt utvecklingsutskott och regionstyrelsen sedan projektstarten.

Viktiga leveranser och måluppfyllelse

Leveranser

Projektets främsta leveranser för Sveriges del är:

- Slutrapport för hela projektet: Classifying Island Economies: Policy Pathways Beyond the Shoreline (OECD 2026).

- Landspecifikt verktyg för Sverige: Toolkit Island Proofing (OECD 2025).
- Country Report: Sweden (OECD 2025) med handlingsplan för Sverige.

Samtliga leveranser finns tillgängliga på projektets webbsida: Öars hållbara utveckling och flernivåsamverkan | Region Gotland

Nyckelbudskap till Sverige

- **Integrera öar som särskilda territorier i nationell och regional politik:** Öar bör uttryckligen erkännas i Sveriges regionala utvecklings-, transport- och klimatrampverk som en särskild territoriell kategori.
- **Bygg upp en robust evidensbas:** Upprätta ett ramverk för ö-data med nationell samordning.
- **Utforma verktyg som tar hänsyn till öar:** konsekvensbedömning för ö-samhällen, så att alla lagstiftnings- och budgetförslag som påverkar transport-, bostads-, digital- eller miljöpolitiken uttryckligen utvärderar konsekvenserna för öar innan de antas.
- **Koppla samman styrningsnivåer och stärk institutionell kapacitet:** Skapa en nationell samordningsenhet för öar på Regeringskansliet för samstämmighet, sammankalla ministerier och stödja ö-kommuner genom riktad kapacitetsuppbyggnad.
- **Lärande genom samarbete och kontinuerlig förbättring:** ett årligt Ö-Forum som samlar nationella myndigheter, Region Gotland, skärgårdskommuner, akademien och civilsamhället för att granska resultaten och gemensamt utforma kontinuerliga förbättringar

OECD föreslår i slutrapporten 10 övergripande rekommendationer för samtliga projektpartners (Grekland, Kroatien och Sverige). OECD har även tagit fram en handlingsplan för Sverige med 22 aktivitetsförslag till svensk nationell nivå och 10 aktivitetsförslag vardera till Region Gotland och Öckerö kommun.

Måluppfyllelse och nyttor

Projektet har haft följande mål:

Lång sikt

- Förbättrat system för flernivåstyre för ö-utveckling.
- Förbättrad framsynhet, motståndskraft och ekonomiska resultat på öar i de tre mottagarländerna.

Kort sikt

- Framtagande av rekommendationer och utkast till handlingsplaner för öars socioekonomiska utveckling och flernivåstyre som utarbetats och antagits i nationella eller i regionala eller i lokala strategier, eller i samtliga tre, i de tre mottagarländerna.

Projektet har resulterat i konkreta rekommendationer, handlingsplaner och ett ö-säkringsverktyg för Sveriges del. Genom projektet har Regeringskansliet erhållit kunskaper om insularitet och öarnas särdrag som de inte tidigare har haft. Öckerö kommun och Region Gotland har erhållit en sammanhållen analys av sina utvecklingsförutsättningar, som kan vara av nytta även för andra svenska kommuner med bebodda öar utan broförbindelser till fastlandet.

Projektet har medfört ökade kontakter med Tillväxtverket, som även har varit en viktig aktör i projektet. Det har även etablerats ett samarbete med andra svenska regioner och med Skärgårdarnas riksförbund. Internationellt har projektet medfört stärkta kontakter och erfarenhetsutbyten med främst Grekland och Kroatien, men även med intressenter såsom CPMR och Island Policy Unit for the Scottish Government.

Gotland har stärkt sin synlighet i internationella sammanhang där insularitet är ett diskussionsämne.

Projektet har medfört nyttor i Region Gotlands arbete med remissvar till delbetänkandet i SVESAM och i dialogen med utredningen, samt i inspel till EU-kommissionens arbete med att ta fram en ö-strategi.

Projektmålen på kort sikt är uppnådda, men verkställandet återstår.

Avseende de långsiktiga målen har projektet genom nya kontakter och kunskaper hos externa aktörer på nationell nivå lagt en grund för förbättrat flernivåstyre. EU-kommissionen har intresse av att följa upp i dialog med mottagarna vad slags initiativ man valt att gå vidare med för att påverka sitt reformarbete och hur vi använt det framtagna verktyget för ö-säkring för eget bruk eller tillsammans med andra myndigheter.

Budget och budgetutfall för genomförande

Regiondirektören beslutade på delegation av regionstyrelsen den 24 maj 2023 att finansiera Gotlands deltagande i projektet med 1,4 miljoner kronor från näringslivsinslaget. Totalt sett har projektet arbetat upp kostnader motsvarande 1 354 315 kronor, vilket motsvarar ett överskott på 45 685 kronor.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att regiondirektören får i uppdrag att ta fram en plan för hur ö-frågorna skall tas vidare.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och eget tilläggsyrkande och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-30

RS § 187 Beslut om deltagande i internationella möten 2026

Ärendenummer: RS 2026/193

Paragraf föregående instans: REGU § 46

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar om deltagande i internationella möten i enlighet med upprättat förslag.

Sammanfattning

Regionstyrelsen tar enligt Region Gotlands arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden ställning till deltagande i möten som politiska företrädare för Region Gotland får inbjudningar till (RS 2018/454). Region Gotland ämnar delta enligt bilagt förslag.

Bedömning

Region Gotland ämnar delta i följande evenemang:

OWHC – 18th World Congress, den 26-29 oktober 2026, Marrakech, Marocko

OWHC är ett prioriterat nätverk enligt Region Gotlands internationella strategi. Region Gotland har deltagit aktivt i förarbetena till OWHC:s världskongress. Det motiverar ett deltagande av 1 förtroendevald med ansvar för världsarvsfrågor.

- Det preliminära programmet: presenteras i slutet av maj/början av juni.
- Anmälan till världskongressen öppnar: mitten av juni/slutet av juni.
- Detaljerade programmet och arbetsdokumenten: finns tillgängliga i september.

Kostnadsställe för förtroendevald deltagare: zz1002

Island Games Annual General Meeting (AGM), den 3-6 juli 2026, Torshavn, Färöarna

Vid årets GAM ämnar Region Gotland genom regionstyrelsens ordförande signera avtalet för värdskap för Island Games 2031.

Värdskapet för Island Games är en del i Region Gotlands arbete med evenemangsutveckling. Gotland har tidigare varit värd för Island Games 1999 och 2017.

Kostnadsställe för förtroendevald deltagare: zz1002

Region Gotland ämnar inte delta i följande evenemang:

Greater Baltic Forum. Regions den 18-19 juni 2026, Vilnius, Lettland

En inbjudan till ett evenemang som beskriver sig som en plattform för strategisk dialog och samarbete mellan ledande aktörer inom politik, näringsliv och forskning i länderna i Östersjöregionen och utanför.

Evenemanget kommer samla ministrar, parlamentariker, borgmästare, företagsledare, forskare och experter med ambitionen att diskutera viktiga utmaningar och möjligheter, med huvudsakligt fokus på säkerhet och försvar, formulera gemensamma uttalanden (Vilnius Business Declaration och Vilnius Regions Declaration), och utveckla partnerskap mellan regeringar, företag och regioner (matchmaking-sessioner).

Region Gotland diskuterar genom medlemskapen i sina prioriterade nätverk och via EUSBSR de frågor som evenemanget berör.

UBC Cultural Cities Commission on-site meeting, den 21-22 april 2026, Kaunas, Litauen

Mötet kommer att fokusera på genomförandet av UBC Cultural Cities Commission's (CCC) handlingsplan för 2026, diskutera utvecklingen av UBC CCC strategi för de kommande åren och utbyta idéer om hur konst och kultur kan stärka motståndskraften och känslan av tillhörighet i medlemsstäderna.

Programmet kommer även att kopplas samman med Nordic Days i Kaunas. Region Gotland är aktivt i UBC Planning Cities.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-30

RS § 188 **Information. Rapportering Internationell strategi och EU**

Ärendenummer: RS 2023/967

Paragraf föregående instans: REGU § 47

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapporter.
- CPMR Political Bureau den 19-20 februari 2026, Nicosia, Cypern.
- SKR Internationell dag, den 11 mars 2026, Stockholm.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Aktiviteter inom ramen för ordförandeskapet i CPMR.
- Övrigt från de internationella nätverken.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

CPMR Islands Commission Contribution Call for Evidence Strategy for Islands March 2026

Bilaga Region Gotlands bidrag Call of Evidence EU Strategy for Islands
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-30

RS § 189

Information. Återrapportering av Solberga kulturhus

Ärendenummer: RS 2026/847

Paragraf föregående instans: AU § 111

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I april 2022 fick regionstyrelseförvaltningen uppdraget att inleda ett förstudiearbete kring framtida användning av nuvarande Solbergabadet som mötesplats för hela Gotlands kulturliv med särskilt fokus på ungdokulturen. Den 16 juni 2025 fattade regionfullmäktige beslutet att gamla Solbergabadet skall byggas om till ett kulturhus. I bifogad rapport "*Solberga kulturhus – återrapportering*" beskrivs förflyttningen sedan dess.

Under 2025 övertogs ungdokulturverksamheten som då kallades Fenix från utbildnings- och arbetslivsförvaltningen för att framöver drivas av kultur- och fritidsavdelningen. Detta gjordes för att stärka den kulturella inriktningen och kompetensen och för att tillgodose ungdomars lagliga rätt till deltagande i kulturella och konstnärliga aktiviteter (Barnkonventionen, artikel 31).

Under 2025 påbörjande ungdokulturverksamheten Revet arbetet med att bygga upp en verksamhet med utgångspunkt i ungas önskemål och medskapande, med målet att flytta in i Solberga kulturhus 2029. Ungdokulturverksamheten ses som navet i den framtida driften av kulturhuset, med både verksamhet och personal som möjliggörare för ett levande och effektivt nyttjande av lokalerna.

Resurscentret Dans och cirkus på Gotlands har lämnat in en projektansökan till Kulturrådet som gäller talangutvecklingsprojektet Trampolin. Även här är ambitionen att flytta in i Solberga kulturhus 2029.

Arrangörer och andra föreningar planerar för att få en Gul scen i Visby 2029. En gul scen är en mindre scen med enklare teknisk utrustning. Gotlandsmusiken och Länsteatern ser scenen som en möjlighet att möta både etablerad och ny publik i Visby, men särskilt som en möjlighet att möta unga på deras egen trygga plats. Närheten till busstationen möjliggör för hela Gotlands boende och besökande att ta del av utbudet.

Kommunikationen från projekteringsavdelningen har hittills gällt trafiklösningar och parkeringsplanering.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport- Solberga kulturhus

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-08

RS § 190

Uppdrag. Fler kulturarbetare i förskola och skola

Ärendenummer: RS 2020/1961

Paragraf föregående instans: AU § 112

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Återrapporteringen av uppdraget tas emot.

Sammanfattning

Vänsterpartiet inkom 2020 med en motion gällande att skapa utrymme för fler kulturarbetare i förskola och grundskola och att Region Gotland stärker och utvecklar kulturarbetet inom den gotländska för- och grundskolan. Önskemålet var att också att en plan arbetas fram för hur det skulle kunna ske i enlighet med motionens brödtext.

Motionen remitterades vidare från regionstyrelsen till barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen svarade på motionen liksom regionstyrelseförvaltningen 2022.

Utifrån detta beslutade regionfullmäktige 2022 att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att återkomma med förslag på utökning av befintliga och nuvarande aktiviteter. Barn- och utbildningsnämnden ställde sig då positiv till förslaget om en utökning av ramen för kulturinsatser för unga med medskicket att utökningen bör gå till insatser för barn i förskolan.

Sedan dess har arbetet med kulturgarantin följts upp, utvärderats och vidareutvecklats av både skolans och kulturens ansvariga inom Region Gotland med ett framtaget förslag på en ny kulturgaranti, se RS 2025/1805, där bedömningen är att en förbättring bör ske av flera delar inom kulturgarantin. En utökning av aktiviteter gentemot såväl förskola som grundskola och gymnasium bör ske samt förbättrad samordning och utveckling av uppdrag och aktörer. Uppdraget anses därmed återrapporterat med hänvisning till RS 2025/1805.

Bedömning

Arbetet med kultur för barn och unga i skolan har pågått sedan 90-talet och barn och unga är en prioriterad målgrupp inom Region Gotland. 2020 inkom Vänsterpartiet med en motion som behandlades 2022-02-21, § 13 med önskan om att skapa fler aktiviteter för barn och unga genom att möjliggöra för fler kulturarbetare i förskola och skola. Motionen remitterades vidare från regionstyrelsen till barn- och utbildningsnämnden (BUN) och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN). Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen svarade på motionen liksom regionstyrelseförvaltningen 2022 – att förslaget

sågs som positivt men att fler aktiviteter inte kunde möjliggöras inom befintlig budget.

Därefter gav regionstyrelsen i uppdrag till BUN 2022-02-21, § 13 att återkomma med förslag på utökning av befintliga aktiviteter. BUN besvarade uppdraget med ett beslut 2022-09-14, § 84, ”barn- och utbildningsnämnden ställer sig positiva till förslaget om en utökning av ramen för kulturinsatser för unga. Merparten av den eventuella utökningen bör gå till insatser för barn i förskolan”. I förslaget föreslogs även att grundskolan skulle stärkas med fler insatser. Återrappporteringen från svaret från BUN av givet uppdrag togs inte vidare av regionstyrelseförvaltningen för återrappportering vid tillfället men arbetet med att följa upp, utvärdera och utveckla arbetet med kultur i skolan fortsatte inom båda förvaltningarna.

2025 togs rapporten Återrappportering kulturgarantin fram i ärende RS2025/1805 som följer upp och utvärderar hela arbetet med kulturgarantin och inte bara ger förslag på utökade aktiviteter.

Utifrån rapporten har regionstyrelseförvaltningen i samarbete med utbildnings- och arbetslivsförvaltningen lagt fram ett förslag på nytt arbetssätt och fler aktiviteter riktade mot såväl förskola, grundskola och gymnasium i samband med budgetprocessen inför 2027.

Uppdraget bedöms därför som återrappporterat.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion Vänsterpartiet 2020-12-14
Regionfullmäktige 2022-02-21, § 13
Barn- och utbildningsnämnden 2022-09-14, § 84
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-08

Skickas till

Barn- och utbildningsnämnden

RS § 191

Revidering av regler och riktlinjer för stöd på kulturområdet – stöd för unga arrangörer

Ärendenummer: RS 2026/185

Paragraf föregående instans: KFB § 25

Regionstyrelsens beslut

- Reviderat förslag till *Regler för stöd på kultur- och fritidsområdet* och *Riktlinjer för stöd på kultur och fritidsområdet* antas.

Sammanfattning

2025 övertog regionstyrelseförvaltningen uppdraget att bedriva ungekulturverksamhet (tidigare Fenix ungekulturhus) från utbildnings- och arbetslivsförvaltningen. I övertagandet ingick också att hantera stödet ”Pengar i påse” som tidigare administrerats av ungdomsavdelningen. ”Pengar i Påse” var en snabb stödform för aktiviteter initierade, planerade och genomförda av unga mellan 13 och 25 år. Budget för stödet är 50 000 kronor.

Då inga regler eller riktlinjer finns beslutade inom regionstyrelseförvaltningen behöver nuvarande regler och riktlinjer för stöd på kultur- och fritidsområdet kompletteras för att stödet ska kunna fördelas. Förslag på nya regler och riktlinjer har arbetats fram tillsammans med ett antal unga aktiva i den nya ungekulturverksamheten Revet – Ung kultur Gotland.

Stödet föreslås byta namn till ”Stöd till unga arrangörer” och föreslås ges för kulturaktiviteter arrangerade av unga med syfte att stärka ungas engagemang och arrangörskap, stimulera mötesplatser och ett rikt kulturutbud för unga över hela Gotland. Stödet ska kunna tilldelas som ett stipendium till enskilda personer (som också kan företräda en grupp) i åldern 13–25 år som är folkbokförda, eller har sin skolgång på Gotland.

Nya skrivningar kring stödet föreslås i dokumenten ”Regler för stöd på kultur- och fritidsområdet”, under Arrangemang 2.5 på sid 9 som ”Stöd för unga arrangörer” och motsvarande på sidan 5 i ”Riktlinjer för stöd på kultur- och fritidsområdet”. Beslut fattas enligt delegationsordningen av avdelningschef för kultur- och fritidsavdelningen. Handläggningstiden för stödet föreslås till fyra veckor.

Bedömningen är att stödet och utformningen av nya regler och riktlinjer ökar förutsättningarna för att stärka ungas arrangörskap och engagemang i kulturlivet på Gotland.

Bedömning

Bedömningen är att förslaget ger goda förutsättningar för att stärka ungas engagemang och arrangörskap och ett rikt kulturutbud för unga över hela Gotland.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget följer lagar och regler.

2. Ekonomiskt perspektiv

Förslaget gäller de 50 000 kronor som är budgeterat för stödet. Förslaget bidrar också till att sänka de trösklar som ekonomi kan vara för en ung arrangör.

3. Barnperspektiv

Förslaget har tagits fram i dialog med unga, syftar till att ge unga egenmakt och ett ökat utrymme att verka i det gotländska kulturlivet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Förslaget följer regler och riktlinjer för stöd på kulturområdet. I fördelning och uppföljning ska jämställdhetsperspektivet beaktas.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget främjar kulturverksamhet för unga på landsbygderna.

6. Klimat och miljöperspektiv

Förslaget bedöms inte ha någon nämnvärd påverkan utifrån ett klimat och miljöperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-24

Bilaga 1. Reviderade Regler för stöd på kultur- och fritidsområdet

Bilaga 2. Reviderade riktlinjer för stöd på kultur- och fritidsområdet

RS § 192 Uppföljning stödgivning kultur 2025

Ärendenummer: RS 2026/1095

Paragraf föregående instans: KFB § 26

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsavdelningen har sammanställt kvantitativa uppgifter i den primärkommunala stödgivning som skett genom kulturenheten under 2025, samt arbete som skett inom ramen för offentliga konsten, skapande skola och kulturgarantin. Sammanställningen visar bland annat antal sökande till de olika stöden, totalt sökt belopp, antal beviljade stöd, uppdelning antal män och antal kvinnor bland sökande till personbaserade stöd samt uppdelning inom vilka konstarter och kulturområden som medel sökts och beviljats. Inom arbetet med skapande skola och kulturgarantin har antalet deltagande barn sammanställts.

Söksumman till Region Gotlands kulturstöd har ökat kraftigt sedan 2024. Antalet sökande till stöden har generellt också ökat - bland annat på grund utlysning av två nya stöd, det regionala projektstödet och stipendiet till fria professionella kulturskapare. Framför allt har ansökningar från fria professionella och arrangörer ökat. Aktörerna som mottar stöd, där den största delen är kulturorganisationer (inklusive bygdegårdar) som har en bred konstområdesöverskridande verksamhet har i fördelningen tilldelats 26 % av stöden. De starkaste konstområdena i stödgivningen är musikområdet som tilldelas 21 % av stöden, följt av bild- och formområdet med 16 % av tilldelningen samt kulturarvsområdet som tilldelas 14 %.

Statistiken visar att könsfördelningen i fördelningen av de personrelaterade stöden är ojämnare än året innan – 60 % av stipendierna gick 2025 till män och 40 % till kvinnor - men kompenserar i vissa stipendier för en obalans tidigare år.

Sammanställningen inkluderar hur många barn som deltagit i kulturgarantin och skapande skola. I Skapande skola-satsningen har under läsåret 2025-2026, 2030 barn nåtts vilket är en minskning med 503 barn jämfört med föregående läsår. Inom ramen för kulturenhetens arbete med barn och unga, inklusive kulturgarantin och offentliga föreställningar, har däremot 3 898 barn nåtts under årets vilket är en ökning med cirka 880 barn från det tidigare året.

2025 utlyste kulturenheten 11 uppdrag/inköp inom enprocentsregeln. 16 inköp av konstverk gjordes till konstsamlingen från sju konstnärer.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-24

RS § 193 Uppföljning förändring utvecklarorganisation

Ärendenummer: RS 2026/720

Paragraf föregående instans: KFB § 22

Regionstyrelsens beslut

- Uppdrag och medel gällande konstutvecklare övergår från Gotlands Museum till Konst och form på Gotland från och med 2026-09-01.
- Utveckartjänsten i samband med detta byter namn till bild- och formutvecklare.

Sammanfattning

I bifogad rapport beskrivs utvecklarorganisationens förändring sedan 2021 och utvärdering av denna.

Som helhet har den nya utvecklarorganisationen skapat förflyttning framåt och uppfyllt målen med utvecklingsarbetet. Den nya utvecklarrollen har fått ett mer strategiskt och främatsyftande fokus. Utvecklarna arbetar nu mer främjande och stöttande för områdets aktörer.

Trots ett ambitiöst utvecklingsarbete och löpande dialog mellan kultur- och fritidsavdelningen och Gotlands Museum finns fortfarande utmaningar. Det saknas samsyn om exempelvis regler om bisyssla och jäv, närvaro på möten, prioriteringar av gemensamt arbete, arbetsbörda med mera. Halvtidstjänsterna skapar utmaningar kring avgränsningar i främjandeuppdraget och andra uppdrag. Upplägget ger pusslande med fler uppdrag, olika arbetstider, oförutsägbarhet och svårigheter att kravställa när det gäller leverans och resultat.

För att möta de beskrivna utmaningarna föreslås att utveckartjänsterna ska ombildas för att i mesta möjliga mån omfatta heltider och samlas inom Region Gotland, gärna under de främjandeorganisationer som har etablerats.

I ett första steg föreslås konstutvecklaren flyttas till Konst och form på Gotland inom Region Gotlands organisation. Den nya tjänsten föreslås bli en bild- och formutvecklare, vilket linjerar med Kulturrådets områdesindelning. Organisationsförändringen ska samverkas i enlighet med samverkansavtalets rutiner.

Slöjdutvecklarens placering och tjänstens inriktning utreds vidare under 2026 i samverkan med Gotlands Museum. Förslag till eventuell förändring presenteras under hösten och sker i så fall från och med 2027-01-01.

Bedömning

Förslaget är förankrat och sker i överenskommelse med Gotlands Museum. Bedömningen är att förslaget ger möjlighet till att följa Region Gotlands

heltidsnorm. Samtidigt ger förslaget bättre förutsättningar att följa Region Gotlands jävsregler. Förslaget är också arbetsbesparande i administrativt och it-tekniskt hänseende, eftersom Konst och form på Gotland ligger inom Region Gotland och därmed har tillgång till alla administrativa plattformar.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget ger bättre möjligheter att följa Region Gotlands regler gällande jäv och korruption.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förändringen är kostnadseffektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport: Utvärdering och fortsatt utveckling utvecklarorganisationen
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-20

Skickas till

Gotlands Museum

RS § 194 Uppföljning Kulturplan 2025-2028

Ärendenummer: RS 2026/741

Paragraf föregående instans: KFB § 23

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Årlig uppföljning av Kulturplan 2025–2028 presenteras i bifogad rapport ”Uppföljning 2025 Kulturplan 2025–2028”. Där beskrivs vad som följs upp och hur. Uppföljning sker dels genom redovisning av status för planerade aktiviteter, dels genom ett antal utvalda indikatorer. En lista över samtliga aktiviteter bifogas rapporten.

Som helhet har Kulturplan 2025-2028 och målstyrningen mot denna givit resultat redan första året och prognosen för måluppfyllelse i alla delar är mycket god. Kulturplanen tycks ha inspirerat till nytänkande, ökad samverkan och samling mot planens mål. Flera större projekt och samarbeten har inletts och andra har utvecklats.

Redan första året på planen kan förflyttning ses mot flera av målen, vilket märks både i aktivitetsrapportering och indikatorer. Detta trots att kulturfinansieringen inte har ökat nämnvärt relaterat till övrig kostnadsutveckling inom Region Gotland. Värt att notera är också att regionala satsningar på kultur motverkas av neddragningar gällande bland annat medelsfördelning från avdelningen för regional utveckling och statliga medel.

Utöver de aktiviteter som rapporteras mot Kulturplanen, finns också en stor mängd löpande arbete som inte skrivs som en förflyttning mot målen – helt enkelt för att det ses som självklart. Arbete pågår med att utveckla formerna för rapporteringen.

En enkel bedömning av måluppfyllelse enligt skala 1-5 ses i tabellen nedan.

1 - ej påbörjat, 2 - påbörjat, 3 - på god väg, 4 - snart uppnått målet,

5 - genomfört.

Nr	Mål	Status 2025	Kommentar
1	Strukturellt svaga områden stärks.	3	Tillskapandet av Dans och cirkus på Gotland, arbetet med Konstmuseet, fortsatt utveckling av Konst och form på Gotland är viktiga steg för måluppfyllelse. Medelstildelningen är det som bromsar utvecklingen.

2	Fler verksamhets- anpassade lokaler är tillgängliga.	3	Solberga ungekulturfhus, Konstmuseet, arbetet med Slite teater och möjliggörande av Hantverket ses som särskilt viktiga händelser.
3	Stärkta förut- sättningar för konstnärligt skapande, hög kvalitet och professionell utveckling.	2	Det nya stödsystemet har förutsättningar att göra stor skillnad, men det måste till mer medel. Nationell och internationell samverkan hotas av allt högre reskostnader.
4	Fler barn, unga och unga vuxna på Gotland deltar i och skapar kultur.	3	Övertagandet av Fenix/Revet, utvecklingsarbetet med Kulturgarantin och många fina aktiviteter för att engagera barn har genomförts och fler idéer föds hela tiden. Ett fortsatt kunskapsarbete kring barnrätt krävs.
5	Nya grupper nås av och engageras i kulturlivet.	2	Olika institutioner har kommit olika långt i arbetet. Förhoppningsvis kan man inspireras av varandra och därmed nå snabbare utveckling.
6	Medskapande arbetssätt är etablerade.	2	Vissa har kommit mycket långt i detta, andra står i startgroparna. Mer stöttning krävs.
7	Kulturens roll för demokrati- utveckling stärks.	3	Det görs mycket, men kapaciteten till utveckling är enorm. Kulturens företrädare och aktörer behöver få bättre självförtroende i dessa frågor. Synliggörandet av löpande arbete behöver bli bättre.
8	Ett strategiskt arbete inom gestaltad livsmiljö etableras.	1	En svag 1:a – endast några aktiviteter har genomförts kring kunskapsutveckling. Vi inväntar drivkraft från nya teknik- och sambhallsbyggnadsförvaltningen.

9	Företag inom kulturella och kreativa branscher har goda möjligheter att utvecklas.	2	Arbetet har påbörjats, men det kommer att krävas ytterligare resurser för att arbetet ska ge konkret resultat. Det är helt nödvändigt att landa ett eller flera projekt.
10	Kulturen bidrar till miljömässigt hållbar samhällsutveckling.	2	Av alla mål engagerar detta kanske minst – till stor del för att så mycket redan har gjorts och görs. Synliggörandet av pågående arbetet måste öka.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport Uppföljning 2025 Kulturplan 2025-2028

Sammanställning aktiviteter 2025

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-20

RS § 195

Information. Rapportering av Kultursamverkansmodellen 2025

Ärendenummer: RS 2026/117

Paragraf föregående instans: KFB § 24

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I bifogad rapport ”Kultursamverkansmodellen 2025” redovisas en översyn av ekonomi och deltagare inom kultursamverkansmodellen. Aktiviteter rapporteras från 2025 i uppföljningen av Kulturplan 2025-2028.

Kultursamverkansmodellen på Gotland omfattar år 2025 totalt 55 mnkr. Sedan 2019 har de regionala medlen ökat med 24 % och de statliga med 19 % inklusive indexuppräknningar och förstärkningar.

För alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen är det ekonomiska läget en utmaning. Löner och verksamhetskostnader ökar i snabbare takt än de offentliga medlen. Därmed ökar behovet av kompletterande finansiering

De producerande verksamheterna ses dock ha förhållandevis god ekonomi med tanke på det ekonomiska läget både nationellt och regionalt.

Besöken inom Gotlands Museum ökar, medan Gotlandsmusiken uppvisar sjunkande publiksiffror trots ett ökat antal konserter. Länsteaterns publiksiffror har ökat över tid, främst tack vare Pippiteatern på Kneippbyn Sommarland. Gästspelen är få.

Främjandeorganisationerna Film på Gotland, Konst och form på Gotland, Regional biblioteksutveckling och Utvecklarorganisationen har genomfört fler aktiviteter än 2024 och nått fler deltagare.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport ”Kultursamverkansmodellen 2025 årlig rapport”

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-20

RS § 196 Justering av taxor och avgifter bibliotek

Ärendenummer: RS 2026/1094

Paragraf föregående instans: KFB § 31

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Revidering av taxor och avgifter för biblioteken antas.

Regionstyrelsens beslut

- Ändring av åldersgräns för uttag av avgifter för biblioteken antas.

Sammanfattning

Biblioteken på Gotland och Uppsala universitetsbibliotek Campus Gotland har tillsammans tagit fram ett nytt låneavtal som nya låntagare ska godkänna och skriva under för att kunna öppna ett bibliotekskonto. Detta avtal är förenklat och innehåller färre regler för att det ska vara lätt för alla att läsa igenom och ta till sig.

Syftet med huvuddelarna i avtalet är att:

- Låntagaren förbinder sig att följa och kontinuerligt uppdatera sig om lånereglerna som finns på bibliotekens webbplats.
- Biblioteken förbinder sig till att hantera låntagarens personuppgifter korrekt.

Samtidigt som låneavtalet ändras passar biblioteken på att ändra några av bibliotekens avgifter och åldersgränser som finns beskrivna i dokumentet *Taxa för Region Gotlands kultur- och fritidsavdelning*.

För att bättre leva upp till barnrättsperspektivet vill biblioteken att barn över 15 år själva ska kunna skriva under låneavtalet. Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 16, har barn rätt till ett privatliv och integritet, även när det gäller lån av böcker och medier på bibliotek. Denna artikel gäller alla barn, men biblioteken vill prova åldersgränsen 15 år. Detta för att man ofta har legitimation och troligtvis själv kan ta ansvar för sina lån vid denna ålder.

Att ge barn från och med 15 år möjlighet att själva skriva under låneavtalet utan vårdnadshavarnas tillstånd kräver att ansvarsfrågan löses och därför vill biblioteken ta bort alla avgifter för denna grupp. Förseningsavgifterna för böcker är redan borttagna, återstår gör avgifter för förstörd eller förkommen media. Förslaget är att inte ta ut ersättning för förstört eller förlorat material för personer från 18 år.

På grund av detta önskar biblioteken höja åldersgränsen för dyrare lån som kursböcker och tv-spel till 18 år.

Förslag på övriga kostnader som tas bort ur dokumentet *Taxa för Region Gotlands kultur- och fritidsavdelning*.

Administrativ faktureringskostnad på 50 kr/utskick, för att lättare kunna makulera fakturor om det förlorade mediet kommer tillbaka.

Avgiften för förlorat lånekort på 10 kr, för att denna avgift inte längre behövs.

Politiska beslut kring småkostnader som tygkassar, för större flexibilitet vid ändring av utbud och upphandlingar med mera.

Sammanfattning av föreslagna ändringar:

- Barn från och med 15 år ska själva kunna skriva under låneavtalet.
- Ta bort ersättning för förstört eller förlorat material för personer under 18 år.
- Ta bort administrativ faktureringskostnad på 50 kr/utskick.
- Ta bort avgiften för förlorat lånekort på 10 kr.
- Ta bort politiska beslut kring småkostnader som tygkassar.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att de föreslagna revideringarna av avgifter för biblioteken, samt ändringarna av åldersgränser är adekvata, uppfyller barnkonventionen och ökar flexibiliteten i verksamheten.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Taxa för Region Gotlands kultur- och fritidsavdelning 2026-06-15
Låneavtal 2026-04-23
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-24

RS § 197

Fastställande av handlingsplan regionstyrelseförvaltningen gentemot Biblioteksplan 2026–2029

Ärendenummer: RS 2024/2140

Paragraf föregående instans: KFB § 32

Regionstyrelsens beslut

- Handlingsplan till biblioteksplan 2026–2029 regionstyrelseförvaltningen antas.

Sammanfattning

Region Gotlands biblioteksplan 2026–2029 är ett styrdokument som beskriver hur den nationella och regionala bibliotekspolitiken ska genomföras på Gotland. Biblioteksplanen beslutas i regionfullmäktige och innefattar både kommunala och regionala biblioteksformer; folkbiblioteken, skolbiblioteken, gymnasiebiblioteken, vuxbiblioteket, folkhögskolans bibliotek, medicinska fackbiblioteket och regional biblioteksutveckling. Biblioteksformerna har mycket gemensamt, men har också olikheter när det gäller uppdrag och målgrupper.

Knutet till biblioteksplanen skrivs handlingsplaner för de olika biblioteksformerna, som ska beslutas i respektive nämnd.

Regionstyrelseförvaltningens biblioteksformer är folkbiblioteken ”*Biblioteken på Gotland*” och regional biblioteksverksamhet ”*Regional biblioteksutveckling*”.

Handlingsplanen för regionstyrelseförvaltningens biblioteksverksamheter beskriver vilka insatser som behöver göras under planperioden för att nå önskad förflyttning mot målen i biblioteksplanen och indikatorer för måluppfyllelse. Handlingsplanerna ska i sin tur brytas ner till konkreta aktiviteter i den årliga verksamhetsplaneringen.

Förslagen till insatser i handlingsplanen bygger på biblioteksplanens mål, men även på kulturplanens mål och handlingsplan. Insatserna är gemensamma för båda biblioteksverksamheterna, biblioteksformerna samverkar nära och biblioteksutveckling bidrar aktivt i måluppfyllelsen med aktiviteter för folkbibliotekens kompetens- och verksamhetsutveckling.

Bedömning

Ett första utkast till handlingsplanen har diskuterats i kultur- och fritidsberedningen under hösten 2025 och flera ändringar har genomförts efter dessa möten. Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att ”*Handlingsplan RSF till Biblioteksplan 2026–2029*” är färdig att antas.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Förvaltningens samlade bedömning är att samtliga tvärperspektiv omhändertas och tillgodoses i Handlingsplan regionstyrelseförvaltningen.

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att Region Gotland med denna handlingsplan högre grad uppnår kraven i den nationella bibliotekslagstiftningen samt språk- och diskrimineringslagar. Biblioteksplanen bidrar också till att uppfylla visions- och effektmål i Gotland regionala utvecklingsstrategi samt insatser och mål i Kulturplanen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att bibliotekens arbete mot insatserna i handlingsplanen kommer att kvalitetssäkra och därmed effektivisera verksamheterna. Arbetet mot insatserna ryms inom ordinarie budgetram.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att insatserna i handlingsplanen påverkar och ökar barns möjlighet att ta del av information, kunskap, litteratur och kultur samt språk- och läsfrämjande insatser. Barn har tillfrågats i framtagandeprocessen av själva biblioteksplanen och deras åsikter har beaktats i skrivandet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att handlingsplanen bidrar till regionala och nationella jämställdhetsmål. Biblioteken ska vara tillgängliga för alla oavsett förutsättningar och livssituation. Sociala och kulturella hinder (t ex genus) ska identifieras och åtgärdas så att biblioteken är tillgängliga för personer utan biblioteksvana. Biblioteken ska också arbeta aktivt med diskrimineringsgrunderna och hbtqi-frågor för att främja lika rättigheter, motverka diskriminering och skapa en mer tillgänglig och trygg verksamhet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att handlingsplanen påverkar hela Gotland eftersom biblioteken är spridda över hela ön, samt arbetar med uppsökande verksamhet utanför bibliotekens lokaler för att nå fler, även på landsbygd. Enligt planen ska bibliotekens utbud vara tillgängliga för alla oavsett förutsättningar som till exempel var man bor och i vilken livssituation man befinner sig i.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att arbetet gentemot insatserna kommer att öka bibliotekens interna kunskap om hållbara arrangemang och energianvändning samt bidra till

ökade kunskaper hos allmänheten om behovet av klimatomställning, cirkulär ekonomi och ökad miljömässig hållbarhet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Handlingsplan RSF Biblioteksplan 2026–2029, 2026-05-19
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-20

Skickas till

Barn- och utbildningsnämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

RS § 198 Förlängning Fritidsplan

Ärendenummer: RS 2021/1227

Paragraf föregående instans: KFB § 28

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Genomförandetiden för Fritidsplan och tillhörande handlingsplan förlängs till och med 2027.

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Återrapporten har tre huvudsakliga syften. För det första redovisas vad som genomförts inom fritidsenheten kopplat till den handlingsplan som hör till fritidsplanen. För det andra sammanställs insatser som sker i andra delar av Region Gotland och som bidrar till måluppfyllelse inom fritidsplanens ramar. För det tredje beskrivs processen framåt, inklusive behovet av att revidera planens tidsramar.

Fritidsplanen gäller för perioden 2023–2026 och är kopplad till en handlingsplan framtagen av kultur- och fritidsavdelningen. Handlingsplanen ska bidra till att nå målen i fritidsplanen, men också i andra styrdokument som den regionala utvecklingsstrategin och satsningar på hälsa och social hållbarhet. Arbetet är organiserat i tre fokusområden: inkluderande idrott och fritid för alla, ett stärkt föreningsliv med prioriterade grupper samt en rörlig vardag och aktiv fritid.

Totalt finns 22 mål kopplade till dessa fokusområden och 50 aktiviteter i handlingsplanen. Av dessa är 13 slutförda, 23 påbörjade och 14 ännu inte startade. Flera aktiviteter återkommer under flera mål och måluppfyllelse bedöms först när samtliga aktiviteter kopplade till ett mål är genomförda. De aktiviteter som slutförts rör bland annat bidragsöversyn inom fritidsområdet samt arbete kring Fritidsbanken och dess långsiktiga utveckling.

Även andra förvaltningar bidrar till målen i fritidsplanen, även om deras arbete inte alltid är direkt kopplat till specifika mål. Teknikförvaltningen utvecklar exempelvis ytor för aktivitet som lekplatser och utegym, med stöd av riktlinjer för service och underhåll. Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen arbetar med ökad fysisk aktivitet i skolan genom initiativ som *GoFaR* (fysisk aktivitet på recept) och programmet *Stadig grund*, samt en utvecklingsplan för mer rörelse i skolan. Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen bidrar genom arbete med jämlikhet, översiktsplanering och samhällsbyggnadsprocesser. Socialförvaltningen har genomfört fallförebyggande insatser för äldre och hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar med fysisk aktivitet på recept samt

insatser för rörelse, social gemenskap och samverkan kring hälsa genom hela livet.

Inför framtiden konstateras att omfattningen av handlingsplanen varit för ambitiös i relation till tillgängliga resurser. Med 50 aktiviteter på fyra år har det varit svårt att genomföra allt, särskilt då nya uppdrag tillkommit under perioden. Förvaltningen föreslår därför att fritidsplanen förlängs med ett år, till och med 2027, för att öka möjligheten att slutföra fler aktiviteter. En ny plan föreslås börja gälla från 2028.

Bedömningen är att en förlängning är nödvändig och rimlig utifrån resursläget. Den ger bättre förutsättningar att uppnå målen och genomföra planerade insatser, samtidigt som den skapar en mer realistisk och hållbar planering framåt.

Bedömning

Det är förvaltningens bedömning att en förlängning av fritidsplanen och dess handlingsplan är nödvändig för att kunna genomföra de aktiviteter som är framtagna. Det har varit en för stor mängd aktiviteter att genomföra under den aktuella tidsperioden. Med belastning och resurssättning som grund bedömer förvaltningen att det är rimligt och väl avvägt att förlänga fritidsplanen med ett år. Det ger en klart större möjlighet att färdigställa en klart större mängd aktiviteter. Det skapar också förutsättningar att arbeta fram en väl genomtänkt och förankrad ny plan för kommande period.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Fritidsplan 2023-2026 2023-03-27

Handlingsplan Fritidsplan 2024-03-05

Aktiviteter Fritidsplan 2025-10-15

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-23

RS § 199 Driftsstöd föreningsdrivna idrottsanläggningar 2026

Ärendenummer: RS 2026/1069

Paragraf föregående instans: KFB § 29

Regionstyrelsens beslut

- Driftsbidrag gällande föreningsdrivna idrottsplatser 2026 för föreningar som erhåller stöd över 200 000 kr beviljas enligt upprättat förslag.

Sammanfattning

I och med att Region Gotland under 2025 antog ett nytt bidragssystem förändrades även hanteringen av driftstöd till föreningsdrivna idrottsanläggningar. Tidigare var stödet uppdelat i dels överenskommelser som löpte över tid, dels stöd som baserades på föreningarnas kostnader föregående år. Detta har nu ersatts med ett system där samtliga föreningar som vill erhålla driftstöd ansöker via en e-tjänst. I ansökan redovisar föreningarna sina kostnader fördelade på ett antal kostnadsposter. Syftet är att säkerställa ett transparent och likvärdigt stöd för alla föreningar som driver egna anläggningar.

För föreningar som erhåller stöd om högst 200 000 kr kan beslut fattas på delegation av avdelningschefen för kultur- och fritidsavdelningen. Detta gäller majoriteten av mottagarna. För föreningar som erhåller stöd över 200 000 kr fattas beslut av regionstyrelsen. Det gäller följande föreningar:

Förening	Driftstöd
MK Gutarna	276 467 kr
Roma IF	412 430 kr
Stånga IF	291 569 kr
Visby AIK	339 086 kr
Visby IBK	562 961 kr
Wisby Ridklubb	505 360 kr
Visby Tennisklubb	797 847 kr

Efter att ansökningarna inkommit har förvaltningen, i de fall det bedömts nödvändigt, begärt in kompletteringar och ytterligare underlag. Utifrån detta har en godkänd kostnad fastställts för respektive förening.

Inom ramen för tillgängliga medel för driftstöd har 65 procent av de godkända kostnaderna föreningen redovisats kunnat beviljas. Samtliga föreningar har

därmed erhållit samma procentuella ersättning. Totalt har 44 föreningar beviljats driftstöd för idrottsanläggningar, både för anläggningar som ägs och drivs av föreningarna själva samt genom det nya hyresstödet.

Regionstyrelseförvaltningens förslag är att driftstödet till föreningarna godkänns.

Bedömning

Driftstödet till föreningar som driver egna anläggningar utgör en viktig del av bidragssystemet. Det är angeläget att föreningarna ges rimliga förutsättningar att driva sina anläggningar, då dessa är en central del av utbudet för en aktiv fritid på Gotland.

Anläggningsstödet inom det nya bidragssystemet har utformats för att vara så tydligt, rättvist och transparent som möjligt, i syfte att ersätta det tidigare systemet som i vissa delar var svåröverskådligt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att bidragsnivåerna ligger på en rimlig nivå och bör godkännas, så att medlen skyndsamt kan betalas ut till berörda föreningar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-22

RS § 200

Namn på nya badhuset i Visby

Ärendenummer: RS 2025/1910

Paragraf föregående instans: KFB § 30

Regionstyrelsens beslut

- Nya badhuset i Visby ska heta "Nya Solbergabadet".

Sammanfattning

Inom Region Gotland är det vanligtvis teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens enhet för detaljplaner som bereder och handlägger namnärenden. Detta gäller dock enbart förslag till namn på gator, kvarter, parker, torg och cirkulationsplatser. Det är namnberedningsgruppen som tar fram namnförslag och beslut fattas av miljö- och byggnämnden. Som stöd finns Region Gotlands namnpolicy med principer och riktlinjer för namngivning, vilken har tagits fram av samhällsbyggnadsförvaltningen och fastställts av miljö- och byggnämnden den 8 mars 2024.

I och med byggnationen av det nya badhuset aktualiseras frågan om dess namn och namnet behöver formellt fastställas. När det gäller namngivning av nya verksamheter är det inte namnberedningsgruppen som ansvarar för processen, utan verksamheten i anläggningen som föreslår namn, medan beslut fattas politiskt, enligt avstämning med berörda förvaltningar, avdelningar och juridik. Det är dock en naturlig utgångspunkt att samma principer kan tillämpas även vid namngivning av nya verksamheter.

Följande principer tillämpas bland annat vid namngivning av gator, vägar, kvarter, parker, torg och cirkulationsplatser och bör även beaktas i denna process:

- I första hand ska befintliga, äldre namn bevaras och där det är möjligt ska namnsättningen knyta an till lokal kulturhistoria.
- Sponsornamn på kommunala anläggningar ska undvikas.
- Namntävlingar ska undvikas.
- Namn ska vara lätta att uttala, uppfatta och minnas, vara lättstavade samt inte kunna förväxlas med andra namn.
- Namn ska vara tidlösa och beständiga över tid samt gärna anknyta till platsen och dess lokalisering.

Det befintliga badet heter Solbergabadet. I anslutning till badhuset ligger Solbergaskolan och en bit därifrån finns fornlämningar från Solberga kloster. Under arbetets gång med det nya badhuset har arbetsnamnet "Nya Solbergabadet" använts.

Mot denna bakgrund är förvaltningens förslag att det nya badhuset även långsiktigt ska benämnas "Nya Solbergabadet".

Bedömning

Förvaltningen bedömer att det mest naturliga namnet på det nya badhuset är "Nya Solbergabadet". Dels möjliggör det en tydlig särskiljning från det nuvarande badet, dels markerar det övergången till något nytt i samband med att den nya anläggningen tas i bruk.

Att behålla "Solberga" i namnet bedöms som rimligt med hänsyn till anläggningens placering samt till att namnet för många gotlänningar är starkt förknippat med badhusverksamhet. Förvaltningen gör vidare bedömningen att även om ett annat namn skulle beslutas, är det sannolikt att badhuset i folkmun fortsatt kommer att benämnas "Solbergabadet", givet dess geografiska läge.

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C) yrkar att nya badhuset i Visby ska heta "Solbergabadet".

Johan Asplund (--) yrkar att nya badhuset i Visby ska heta "Den våta drömmen".

Oscar Lindster (S) tillstyrker kultur- och fritidsberedningens förslag.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande, Johan Asplunds yrkande och kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att kultur- och fritidsberedningens förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-22

RS § 201 Ungdomsledarpriset 2026

Ärendenummer: RS 2026/764

Paragraf föregående instans: KFB § 27

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige har att utdela pris till Lasse Linusson, Hemse allmänna schackklubb.

Regionstyrelsens beslut

- Lasse Linusson, Hemse allmänna schackklubb, utses till årets ungdomsledare 2026.

Sammanfattning

Till årets ungdomsledarpris inkom totalt 25 nomineringar gällande 19 personer. Tre personer har nominerats två, tre, respektive fyra gånger: Lars-Göran Larsson, RBU Gotland och Svaide Roma SOK, Hasse Stenström, Visby Boxningsklubb samt Jarmo Kiviharju Skarstedt, Visby Judoklubb. En person kan inte väljas eftersom han enligt berörd förening är en arvoderad tränare (Jörgen Borg, Visby Tennisklubb).

Ungdomsledarpriset ska gå till en ideellt arbetande ledare inom föreningsdriven ungdomsverksamhet. Vinnaren utses av regionstyrelsen och delas ut på efterföljande regionfullmäktige varje år.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har utlyst 2026 års Ungdomsledarpris genom annonsering i lokal media, inlägg på Region Gotlands sociala medier samt utskick till föreningar via Region Gotlands föreningsregister. Regionstyrelseförvaltningen har detta år mottagit 25 nomineringar vilket är i paritet föregående år.

Förslag på urval av kandidaterna ovan görs av regionstyrelseförvaltningen till kultur- och fritidsberedningen som därefter föreslår regionstyrelsen att utse årets ideella ungdomsledare. RF-SISU Gotland deltar med expertis kring de ledare som är aktiva inom föreningar ansluts till RF-SISU Gotland. I övrigt hämtar regionstyrelseförvaltningen in den kunskap de behöver för att kunna presentera ett urval.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-22

Bilaga, ”Samtliga nomineringar till Ungdomsledarpriset 2026”

RS § 202 Registrering (krigsplacering) av personal i bolag och stiftelser

Ärendenummer: RS 2025/1984

Paragraf föregående instans: AU § 106

Regionstyrelsens beslut

- Personal i Region Gotlands helägda bolag och stiftelser, som planeringsåtgärd, ska registreras (krigsplaceras) vid Plikt- och prövningsverket (PPV) på sina ordinarie befattningar.

Sammanfattning

Region Gotland har sedan beslut av regionstyrelsen 2023-09-27, § 311 (RS 2023/1419) regelbundet (2 ggr/år) genomfört disponibilitetskontroll hos Plikt- och prövningsverket (PPV) och utskick av krigsplaceringsbesked till alla tillsvidareanställda samt vissa visstidsanställningar inom Region Gotland.

I dagsläget har denna process helt etablerad och därmed är det lämpligt att nu påbörja arbetet med att säkra tillgången på personal i helägda bolag och stiftelser så att dessa kan fullfölja sin samhällsviktiga verksamhet även under höjd beredskap.

Gotlandsmusiken har i hemställan till regionstyrelsen (RS 2025/1984) framfört önskemål att disponera/krigsplacera tillsvidareanställda medarbetare samt två frilansmusiker som är knutna till Gotlandsmusiken.

Vikten av en fungerande musikkultur även under höjd beredskap och krig har belysts särskilt i Ukraina med anledning av Rysslands storskaliga invasion av landet.

Flera stora civila orkestrar i Sverige har efter detta begärt disponibilitet hos PPV och registrerat (krigsplacerat) sin personal vid respektive orkester vid höjd beredskap.

Gotlandshem, som allmännyttigt bostadsbolag, är också av stor betydelse för många medborgares boendemiljö och trygghet. Därav föreslås även att Gotlandshems tillsvidareanställda personal registreras (krigsplaceras) på sina ordinarie befattningar.

Disponibilitetskontroll och registrering hos PPV (krigsplacering) görs i samverkan med enheten för säkerhet och beredskap inom regionstyrelseförvaltningen.

För övrigt gäller samma inriktning som i tidigare beslut (RS 2023-09-27, § 311).

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att rubricerat beslut uppfyller lagstiftningens krav samt tillgodoser behovet för att kunna upprätthålla Region Gotlands samhällsviktiga verksamheter i höjd beredskap.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det finns en rättslig grund och lagkrav på Region Gotland att planera för höjd beredskap i enlighet med lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Enligt överenskommelse med staten (som utgår från lag 2006:544) ska Region Gotland planera för krigsorganisation och krigsplacering av personal för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid höjd beredskap.

2. Ekonomiskt perspektiv

Huvuddelen av insatserna som omfattas av beslutet genomförs med statlig finansiering (riktade statsbidrag).

3. Barnperspektiv

Beslutet är i linje med barnkonventionens grundprinciper, exempelvis artikel 6. Barn kan bli särskilt utsatta vid samhällsstörningar (kriser och krig). Beslutet bidrar till ökad förmåga att hantera samhällsstörningar som i förlängningen bidrar till barnets bästa.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Policy för civil beredskap

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-30

RS § 203 Samordna styrgruppen för världsarvsrådet med det regionala utvecklingsrådet

Ärendenummer: RS 2026/729

Paragraf föregående instans: AU § 113

Regionstyrelsens beslut

- Informationen om att samordna styrgruppen för världsarvsrådet med det regionala utvecklingsrådet tas emot.

Sammanfattning

Styrgruppen för världsarvsrådet har den 12 mars 2026 beslutat att man vill säga ja till att samordna sina möten med det regionala utvecklingsrådet (RUR), från och med 11 december 2026. Styrgruppen för världsarvsrådet anser att det är ändamålsenligt och effektivt att samla styrningen för världsarvsfrågor i anslutning till rådets ordinarie möten. Världsarvsrådets styrgrupp består av länsledning, regionledning samt museiledning och flera av deltagarna sitter i samma råd och styrelser. Gotlands museum sitter inte i regionalt utvecklingsråd men i styrgruppen för världsarvsrådet och behöver därför adjungeras in till den del av mötet som berör världsarvet. Beredningsgruppen till världsarvsrådet har gjort en riskanalys för denna organisationsförändring och har identifierat några risker som behöver hanteras. Styrgruppen har därför gett beredningsgruppen i uppdrag att eliminera eller minimera risker från riskanalysen. Vidare har styrgruppen beslutat om att organisationsförändringen ska utvärderas vid årsskiftet 2027/2028

Bedömning

Det finns flera faktorer som motiverar att samordna möten för styrgruppen för världsarvsrådet med RUR. En av dem är att beslutsfattare och ledare lättare kan prioritera mötet. En annan kan vara att världsarvsfrågorna får en tydligare koppling till regional utveckling och RUR. Styrgruppen kan komma att breddas med fler organisationer så som Uppsala universitet och företrädare för näringslivet men det är också möjligt att behålla den grupp som finns idag. Instruktionen för världsarvsrådet kommer med anledning av detta behöva justeras under hösten.

Tidsmässigt kommer mötet äga rum i 30 min fyra gånger per år och det är en minskning från 6 tim/år till 2 tim/år tillsammans. För att behålla möjlighet till fördjupning och kunskapshöjning om vad världsarv är kommer styrgruppen och beredningsgruppen att bjudas in till ett årligt halvdagsseminarium.

Utifrån vad förvaltningen känner till idag kan det bli ett mer effektivt arbetssätt för styrgruppen men det kommer samtidigt öka kraven på beredningsgruppen. Denna grupp kan komma att behöva förbereda frågorna mer ingående.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Instruktion till världsarvsrådet, 2023-11-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-24

RS § 204 Information. Priskommissionens arbete

Ärendenummer: RS 2025/2433

Paragraf föregående instans: REGU § 52

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2025-11-19, § 462, att inrätta en priskommission avseende färjepriserna. Syftet var att accelerera arbetet i färjeprisfrågan för att få upp frågan på Riksdagens och Regeringens bord.

Med priskommission avser Region Gotland en politisk gruppering som inkluderar alla partier i regionfullmäktige och som med extra kraft ska driva färjeprisfrågan framåt i syfte att uppnå rättvisa färjepriser. Målet är att det ska kosta motsvarande att resa med färjetrafiken som att resa samma sträcka på land, dvs. vägpriser för den som reser med färjetrafiken både med och utan bil. Till priskommissionen knyts särskilt tjänstepersonsstöd i form av regiondirektör och medarbetare på regionstyrelseförvaltningen. Ordförande och sammankallande är regionstyrelsens ordförande och kommissionen har samma presidium som regionstyrelsen. Priskommissionen sammankallas vid behov. Till möten i priskommissionen bjuds respektive partis politiska sekreterare in att delta.

Priskommissionen har sammanträtt vid åtta tillfällen, varav ett sedan det senaste rapporteringstillfället: 10 mars 2026. Utöver det har priskommissionen deltagit på möte i Trafikforum den 17 mars 2026.

Den aktivitet som nu ligger i plan är genomförande av ett färjeprisseminarium under Almedalsveckan 2026. Utöver det är fokus för priskommissionens arbete för närvarande dels på den arbetsgrupp som Trafikverket initierat där Destination Gotland, Länsstyrelsen och Region Gotland deltar, dels på det regeringsuppdrag om Gotlandstrafiken från 2035 som Trafikverket tilldelats, se ärende RS 2026/332.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen ska informeras om arbetet i priskommissionen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-19

RS § 205

Uppdrag. Gotländska ståndpunkter för flyg- och färjetrafiken

Ärendenummer: RS 2025/2311

Paragraf föregående instans: REGU § 53

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2025-11-19, § 466, att uppdra åt regiondirektören att inleda processen med att ta fram nya gotländska ståndpunkter för flyg- och färjetrafiken samt att status för arbetet med nya gotländska ståndpunkter ska vara en stående informationspunkt på möten i regionala utvecklingsutskottet.

De gotländska ståndpunkterna är Trafikrådets gemensamma ställningstaganden för hur flyg- och färjetrafiken ska utformas för att på bästa sätt främja Gotlands utveckling. År 2006 tog Trafikrådet fram gotländska ståndpunkter för första gången. Ståndpunkterna uppdateras och revideras vid behov och så har skett vid tre tillfällen; 2009, 2012 och 2020.

I ärenden som rör strategiska vägval, så som vid framtagande av gotländska ståndpunkter om kommunikationerna till och från Gotland, bjuds en företrädare för respektive parti i regionfullmäktige in att delta i Trafikrådet under punkten som rör gotländska ståndpunkter.

Under våren 2026 pågår kunskapsinhämtning inför framtagandet av nya ståndpunkter. Bland annat genom följande aktiviteter:

- Den 17 mars genomfördes Trafikforum där ståndpunkterna var ett tema.
- Den 18 mars deltog regionstyrelseförvaltningen när frågan diskuterades på möte för statlig samverkan.
- En enkät ligger ute till och med 20 april för allmänheten att besvara.
- Trafikrådet har ombetts svara på ett formulär om behov och brister kopplade till kommunikationerna.
- Regionstyrelseförvaltningen arbetar med genomförande av en transportanalys.
- Intervjuer genomförs med enskilda verksamheter.

Ståndpunkterna planeras för förankring och fastställande till våren 2027.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det regionala utvecklingsutskottet ska informeras om hur arbetet med gotländska ståndpunkter fortlöper i enlighet med beslut i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-19

RS § 206

Information. Lägesrapport Hansedagarna i Visby 2025

Ärendenummer: RS 2022/388

Paragraf föregående instans: REGU § 55

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Hanseförbundet har en särskild betydelse för Visby. Som en av medeltidens viktigaste handelsstäder runt Östersjön var Visby en central knutpunkt i det mäktiga nätverk av städer som tillsammans skapade handel, kulturellt utbyte och ekonomisk tillväxt i norra Europa. Medlemskapet i Hanseförbundet bidrog till att forma stadens identitet, välstånd och internationella kontakter – spår som än idag märks i Visbys kulturarv, stadsbild och starka ställning som mötesplats för samarbete över nationsgränserna.

I nutid ger Hanseförbundet Visby en fortsatt internationell plattform. Genom samarbeten med andra medlemsstäder stärks stadens roll som del av ett europeiskt nätverk för kultur, utbildning, turism och hållbar utveckling. Deltagandet i Hanseförbundets arbete bidrar till att bevara och levandegöra historien, samtidigt som det skapar nya möjligheter för framtida kontakter, gemensamma projekt och internationella evenemang såsom Hansedagarna.

2019 ansökte Visby att få stå värd för International Hanseatic Day 2025.

Genomförandet av detta värdskap har genomförts och planerats i projektform både utifrån de riktlinjer som Hanseförbundet ställer krav på att alla Hansestäder ska följa samt med utgångspunkt i det uppdrag som gavs i beslut från RS 2022/388 med tillhörande budget. Hansedagsprojektet har verkat under perioden januari 2023 till och med mars 2026. Projektorganisationen har varit placerad på enheten för hållbar tillväxt, avdelningen regional utveckling och regionstyrelseförvaltningen.

Utöver värdskapet syftade projektet även till att bidra till Region Gotlands lärande avseende genomförande av större evenemang, stärka Gotlands attraktionskraft internationellt och skapa förutsättningar för ökad kunskap om Hansan hos gotlänningarna.

Den 5–8 juni 2025 genomfördes den 45:e upplagan av International Hanseatic Day i Visby.

Bifogad bilaga ”Slutrapport Hansedagarna i Visby 2025” berättar om såväl genomförandet som lärandet av evenemanget.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Guidelines Hanseatic Day
Projektplan Hansedagarna 2025
Slutrapport Hansedagarna 2025
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-30

RS § 207

Långsiktig digital struktur för Gotlands samlade attraktions-, inflyttnings- och etableringsarbete

Ärendenummer: RS 2025/952

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet utgår och hanteras under regionstyrelsens sammanträde 2026-05-27.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Region Gotland från och med januari 2027 fullföljer etableringen av en långsiktig digital struktur för Gotlands samlade attraktions-, inflyttnings- och etableringsarbete. Kärnan utgörs av ett vidareutvecklat gotland.com som gemensam digital plattform, kompletterat med Digital Inflyttarservice och en permanent organisatorisk kapacitet. Syftet är att ta tillvara och vidareutveckla den digitala kapacitet som byggts upp 2019-2026 och att gå från projektberoende till en långsiktig, finansierad struktur. Målgruppen för den digitala plattformen är både de som vill flytta till Gotland, de som vill etablera sina företag på Gotland, studenter på Campus Gotland som vill stanna på Gotland, gotlänningar och befintliga företag, organisationer och föreningar.

Gotlands utmaningar har ökat i både omfattning och komplexitet. Regionen har i dag Sveriges högsta försörjningskvot, en svag befolkningsutveckling och en avtagande inflyttning. Samtidigt visar analyser att en betydande andel av gotlänningarna överväger att flytta från ön. Detta sker trots att Gotland har ett av Sveriges starkaste platsvarumärken och ett högt intresse från människor som vill flytta hit. Problemet är inte efterfrågan – utan bristen på struktur för att omsätta intresse till faktisk utveckling. Den föreslagna strukturen adresserar detta gap genom att möjliggöra ett mer samordnat, datadrivet och skalbart arbetssätt. Målgruppen är potentiella inflyttare, gotlänningar, företag, investerare och aktörer som behöver en samordnad struktur och plattform för att kunna agera tillsammans.

Utan en långsiktig organisering riskerar Gotland att tappa ytterligare tempo och konkurrenskraft, där investeringar, kompetens och upparbetade arbetssätt går förlorade och utvecklingen blir mer fragmenterad och reaktiv. Förvaltningens bedömning är att denna kapacitet är avgörande för att omsätta attraktionskraft till inflyttning, etableringar och långsiktig befolkningstillväxt. Förslaget ligger i linje med Vårt Gotland 2040 och utgör en central förutsättning för att stärka Gotlands konkurrenskraft inom ramen för Business Gotland.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den digitala struktur som byggts upp kring gotland.com och Digital Inflyttarservice idag utgör en än mer nödvändig

och strategisk nyckelkapacitet för att minska gapet mellan Gotlands höga attraktionskraft och låga konvertering till inflyttning och etableringar. Trots ett starkt platsvarumärke visar analyser att Gotland i lägre grad än jämförbara regioner omsätter öns potential i faktisk inflyttning och etablering. Samtidigt påverkar exempelvis färjepriser viljan att bo kvar, vilket tydliggör behovet av att aktivt arbeta med både attraktion och retention.

Den digitala infrastrukturen kring gotland.com skapar förutsättningar att samla aktörer, samordna insatser och arbeta mer systematiskt och datadrivet. Med långsiktiga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar kan denna kapacitet stärka Gotlands möjligheter att omsätta attraktionskraft i hållbar regional utveckling, inom ramen för Business Gotland. Sammantaget innebär förslaget ett skifte från ett fragmenterat och delvis projektbaserat arbetssätt till en mer sammanhållen och långsiktig struktur för att realisera Gotlands attraktionskraft i linje med Vårt Gotland 2040.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget ryms inom kommunallagen och avser verksamhet av allmänt intresse. Dataskydd beaktas. Inga rättsliga hinder har identifierats.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget innebär en årlig basfinansiering från 2027 och bedöms på sikt stärka skattebas, kompetensförsörjning och näringslivsutveckling.

3. Barnperspektiv

Strukturen förbättrar tillgången till information om boende, skola och fritid, vilket underlättar för barnfamiljer. Bedömningen är positiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att ett inkluderande och tillgängligt upplägg bidrar till likvärdig tillgång till information och stöd. Bedömningen är positiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att strukturen möjliggör synliggörande av hela Gotland och stärker utvecklingen även utanför Visby. Bedömningen är positiv.

6. Klimat och miljöperspektiv

Den digitala strukturen minskar behovet av tryckt material och fysiska insatser. Miljöpåverkan bedöms som låg eller positiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att ärendet utgår och hanteras inom ramen för ärendet
Mål och budget på regionstyrelsens sammanträde 2026-05-27.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Från plattform till långsiktig kapacitet

Bilaga 2 – Beskrivning av utvecklingsfaserna för gotland.com och Digital
Inflyttarservice

Bilaga 3 – SWOT-analys Gotlands digitala kapacitet

Bilaga 4 – Analys av värdet av platsvarumärket 2026, Region Gotland

Vårt Gotland 2040 – Regional utvecklingsstrategi (RUS)

Regionstyrelsens beslut 2023-04-26, § 107

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-01

RS § 208 Inriktningsbeslut fas 2 Business Gotland

Ärendenummer: RS 2025/2147

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet utgår och hanteras under regionstyrelsens sammanträde 2026-05-27.

Sammanfattning

Fas 1–2 inför ett inrättande av Business Gotland i en quadruple helix-modell från 1 januari 2028 innebär en återuppbyggnad och förstärkning av grundförutsättningarna för näringslivs-, destinations- och platsutveckling. Flera centrala funktioner saknas eller är underdimensionerade, vilket begränsar möjligheten att idag arbeta proaktivt tillsammans med berörda aktörer. Budgetäskandet innebär även ett ansvarstagande för dagens arbetsmiljö med hög arbetsbelastning.

Gotlands konkurrenskraft och kompetensförsörjning försvagas. Trots hög attraktionskraft, särskilt för besökare, är konverteringen till inflyttning och företagsetableringar låg. Utan en bättre struktur och stärkt genomförandekapacitet riskerar obalansen att bestå eller att i värsta fall försämrats.

Näringslivet efterfrågar en tydlig förstärkning och tre näringslivsaktörer har samtidigt initierat en konsolidering av sina organisationer för att kunna vara en tydligare samverkanspart. Campus Gotland har uttryckt intresse, och civilsamhällets roll behöver fortsatt utvecklas, exempelvis genom nära samarbete med aktörer kopplat till landsbygdsutveckling. Idrotts- och evenemangsaktörer vill bidra till och delta i utvecklingen.

Ambitionen med detta ärende är att skapa en mer proaktiv utveckling av Gotland med robusta och långsiktiga förutsättningar för näringslivs-, plats- och destinationsutveckling. Fokus ligger på näringslivsutveckling, destinationsutveckling, inflyttning, talang- och kompetensattraktion, investeringar och etableringar – med platsvarumärket Gotland som viktig motor. Attraktionskraften är inte självklar utan kräver tydligt ledarskap, gemensam riktning och prioriteringar.

En ny funktion - Business Gotland - föreslås som en samlad och strategiskt styrd funktion med uppdrag att leda, prioritera och skapa framdrift – mer enat, analysdrivet och systematiskt, från strategi till genomförande. Målet är mätbara resultat i form av ökad sysselsättning, stärkt skattekraft och långsiktig konkurrenskraft. Nuvarande resurser, arbetssätt och samverkansformer saknar tillräckliga förutsättningar för ett nära ledarskap i kombination med höga förväntningar på resultat och produktiva samarbetsformer med näringsliv, akademi, samhälle och andra förvaltningar inom Region Gotland.

I tabellen nedan ges exempel på funktioner som skulle skapa grundförutsättningar för ett proaktivt utvecklingsarbete framåt;

Ambitionen med Business Gotland är att;

- gå från splittrat arbete till en samlad och prioriterande quadruple helix funktion,
- gå från reaktiv hantering av utmaningar till proaktiv och potential- och utmaningsdriven utveckling,
- gå från projektberoende till en långsiktig uppdragsportfölj med extern finansiering som strategisk förstärkning,
- gå från osund arbetsbelastning till hållbar arbetsmiljö med hög leveransförmåga och stolthet.

Att avstå eller att besluta om mindre åtagande avseende tillsättande av tjänster för att arbeta näringslivs-, destinations- och platsutveckling skulle innebära en fortsatt försvagning av de utvecklingsområden som ärendet avser.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås regiondirektören få i uppdrag att;

- Förbereda inrättandet av Business Gotland till 1 januari 2028, med delredovisning och kvalitetssäkring till budgetberedningen (bub) och budgetavstämningen (bas) under 2027.
- Säkerställa förstärkta grundförutsättningar för arbetet med näringslivs-, destinations- och platsutveckling genom 10 mnkr i ramfinansiering från 1 januari 2027.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att de stora besparingarna 2018 har lett till ett resurssvagt och delvis reaktivt arbetssätt i relation till näringsliv och samhälle. De analyser som hittills genomförts visar tydligt på flera funktionsbrister och leveransgap i förhållande till de mål som regionen redan beslutat om i Vårt Gotland 2040 och tillhörande strategier.

Det finns samtidigt en tydlig förväntan från näringslivets aktörer på att Region Gotland nu skapar förutsättningar för ett mer proaktivt och välprioriterat utvecklingsarbete.

Den tillfälliga förstärkningen för halva året 2026 var ett första steg i rätt riktning men kan inte tas i anspråk långsiktigt utan permanent ramfinansiering från 2027. De 10 mnkr som detta äskande avser är därför ett avgörande steg för att lägga grunden för Business Gotland 2028 och för Gotlands kapacitet inför kommande förändringar i EU:s finansieringsformer och kvalitetskrav.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer därför att en förstärkning av resurser och kapacitet för plats- och näringslivsutveckling är helt nödvändigt för att verksamheten ska kunna verka med trovärdighet och proaktivitet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Förslaget ryms inom kommunallagen och avser verksamhet av allmänt intresse. Dataskydd beaktas. Inga rättsliga hinder har identifierats.

2. Ekonomiskt perspektiv

Besluten förutsätter en ramfinansiering från 2027 och bedöms på sikt stärka skattebas, inflyttning och etableringar, kompetensförsörjning och näringslivsutveckling.

3. Barnperspektiv

Business Gotland ska tydligt verka för att både bibehålla och stärka platsen Gotland som en bra plats att bo, leva och verka på - ekonomiskt, socialt och miljömässigt vilket även förbättrar situationen för barn och unga.

4. Jämställdhetsperspektiv

Gotland är redan starkt i relation till Sverige gällande kvinnors företagande men det finns ytterligare potential i en förstärkning av företags-, etablerings- och investeringsfrämjande åtgärder.

5. Landsbygdsperspektiv/geografiskt perspektiv

Business Gotland och det digitala nav som utgörs av Gotland.com kan bidra till att stad och land kommer närmare varandra gällande platsutveckling, inflyttning och marknadsföring.

6. Klimat- och miljöperspektiv

Ur klimat- och miljöperspektiv ska Business Gotland bidra till acceleration i näringslivets gröna omställning genom bättre analys, prioritering och samordning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att ärendet utgår och hanteras på regionstyrelsens sammanträde 2026-05-27.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Befintliga och nya tjänster 2025–2029 inför Business Gotland

Bilaga 2 GAP- analysmatris

Bilaga 3 Stegvis utveckling av Business Gotland

Bilaga 4 Konsulternas förändringsteori

Bilaga 5 Konsulternas förslag till Syfte Business Gotland

Bilaga 6 Konsultrapport (klar till utskick till budgetberedningen)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-30

RS § 209 Motion. Kompiskort

Ärendenummer: RS 2025/1827

Paragraf föregående instans: KFB § 33

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Sara Lidqvist (KD) yrkar i en motion att Region Gotland inför ett kompiskort.

Motionären lyfter fram att regionfullmäktige beslutat att prioritera hälsofrämjande och förebyggande arbete inom Region Gotland. Eftersom personer med funktionsnedsättning ofta behöver extra stöd för att kunna delta i aktiviteter, så föreslås fri entré för medföljare eller stödperson som ett sätt att underlätta och öka deltagandet.

Motionären förklarar att det idag finns arrangörer som erbjuder fri entré, men att kraven och tillvägagångssätten varierar. För att förenkla och förtydliga dessa ser motionären ett behov av samordning. Det finns kommuner i Sverige som erbjuder något som kallas för kompiskortet – ett slags kort som gör det möjligt för personer med funktionsnedsättning att gratis ta med sig en valfri stödperson på gymnastikpass, innebandymatcher, studiecirkel, författarträffar, konserter, vattenträning och så vidare. I motionen föreslås att Region Gotland inför något motsvarande.

Motionen har varit på remiss till socialförvaltningen som skriver:

"Socialförvaltningen är positiva till idén om ett kompiskort då det är en relativt lätthanterlig tillika ekonomisk insats, men med stor potential att göra skillnad för de som blir beviljade ett kompiskort. Socialförvaltningen ser dock ett behov att det tydligt utreds för- respektive nackdelar med hur kompiskortsverksamheten bäst kan organiseras inom/mellan Region Gotlands förvaltningar."

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i att kompiskortet kan ha positiva effekter på folkhälsan och ser i likhet med socialförvaltningen ett behov av att utreda för- och nackdelar samt hur verksamheten bäst organiseras.

Regionstyrelseförvaltningen har sedan tidigare ett uppdrag att utreda förutsättningarna för införande av ett pluspolarkort som även det är ett slags kort som samordnas av kommun/region, ger medföljare fri entré och som syftar till att ge medborgare med funktionsnedsättning lika förutsättningar att delta på aktiviteter. På regionstyrelsens sammanträde 2025-04-22, § 197 i ärende RS 2020/260 gavs följande uppdrag:

Regiondirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för införande av pluspolarkort. Nytt ärendenummer för uppdraget är: 2025/1189.

Regionstyrelseförvaltningen anser att det pågående uppdraget motsvarar motionens förslag och bedömer därför motionen som besvarad.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget kan ha positiva effekter på folkhälsan hos personer med funktionsnedsättning samt att en samordning kan vara en del av Region Gotlands hälsofrämjande arbete och förebyggande insatser. Regionstyrelseförvaltningen ser emellertid att det finns likheter mellan det pågående uppdraget och motionen att utreda förutsättningarna för införande av pluspolarkort och anser därför motionen besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion 2025-09-22

Socialnämnden 2026-02-06, § 15

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-20

Skickas till

Motionären

RS § 210

Medborgarförslag - Nya små kalkbrott i socknarna kan bli till vattenreservoarer

Ärendenummer: RS 2025/1223

Paragraf föregående instans: AU § 116

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag inkom 2025-05-08 till regionfullmäktige vari föreslås att ett flertal mindre kalkbrott anläggs i stället för stora kalkbrott. Vidare föreslås att dessa, efter avslutad brytning, vattenfylls genom tillförsel från närliggande vattendrag och därefter nyttjas som vattenreservoarer och badplatser samt får utgöra spännande inslag i landskapet. Förslagsställaren framhåller att större kalkbrott medför betydande påverkan på Gotlands landskap samt att befintliga bevattningsdammar är arealkrävande i förhållande till volym, saknar funktion som dricksvattenresurs och i begränsad utsträckning bidrar till landskapsbildens kvaliteter.

Medborgarförslaget remitterades den 26 juni 2025 av regionstyrelsen till tekniska nämnden för yttrande samt förslag till fortsatt handläggning. Tekniska nämnden har 2025-10-22 beslutat om besvarande av remissen och föreslagit att medborgarförslaget ska avslås. Nämnden motiverar beslutet med följande bedömning.

Teknikförvaltningen bedriver inga kalkbrott och har ingen möjlighet att påverka hur dessa förläggs då placering avgörs av om det finns kalksten värd att bryta. Frågan om kalkbrottens beskaffenhet och geografiska placering avgörs av den aktuella företagarens affärsrättsliga ställningstaganden och huruvida de samspelar med den tillståndsgivning som avgörs av gällande lagstiftning.

Bedömning

Region Gotland saknar rådighet över såväl lokaliseringen av framtida kalktäkter som deras utformning i fråga om exempelvis storlek, volym och andra relevanta parametrar. För en potentiell verksamhetsutövare är täktens placering i huvudsak beroende av förekomsten av brytvärd råvara, i kombination med ett flertal ytterligare faktorer och avvägningar, såsom tillgång till mark samt krav enligt miljöprövning och tillämplig lagstiftning. Regionstyrelseförvaltningen instämmer i tekniska nämndens bedömning att medborgarförslaget ska avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterat 2025-05-08

Tekniska nämnden 2025-10-22, § 198

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-23

Skickas till

Förslagsställaren

Tekniska nämnden

RS § 211 Medborgarförslag - Stark socken - kartlägg och iordningsställ grävda brunnar på Gotland

Ärendenummer: RS 2025/1633

Paragraf föregående instans: AU § 117

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2025-08-20 där förslagsställaren föreslår att Region Gotland ska inventera äldre privat grävda brunnar på Gotland och vid behov återställa dem för att kunna användas vid exempelvis kris eller krig, då tillgången till el kan vara begränsad och många borrade brunnar är beroende av elektriska pumpar.

Förslagsställaren föreslår även att koordinater för äldre brunnar samlas in, att vattenprover tas samt att lämpliga brunnar rustas upp och görs tillgängliga för fastighetsägaren och boende i närområdet för vattenförsörjning i en krissituation.

Ärendet har behandlats av regionstyrelseförvaltningen, avdelning Beredskap och säkerhet. För kompetens i sakfrågor rörande vatten har teknik -och samhällsbyggnadsförvaltningen, enhet Dricksvatten bistått.

Bedömning

Det aktuella medborgarförslaget lyfter en angelägen fråga. Gotlands tillgång på vatten är begränsat och ansträngt. Som vardaglig resurs är vårt vatten essentiellt. Tillgång till vatten som samhällsviktig resurs bör även lyftas ur ett totalförsvarsperspektiv vilket ytterligare betonar vikten av såväl grundläggande god tillgång som behov av välfungerande redundanslösningar.

Ur dessa perspektiv är medborgarförslaget intressant. Däremot föreligger legala begränsningar i Region Gotlands uppdrag kopplat till privat grävda brunnar belägna på enskild mark.

Region Gotland ansvarar för vattenförsörjningen inom det av regionen beslutade VA-verksamhetsområdena för kommunalt vatten, Ansvar för enskilda vattenanläggningar, såsom privata grävda brunnar på enskilda fastigheter, ligger däremot i första hand på fastighetsägaren.

Frågan som är aktuell i medborgarförslaget adresserar även statliga myndigheters ansvarsområden där Länsstyrelsen i Gotlands län bär uppdraget regionalt. Inom Länsstyrelsens geografiska samordnande ansvar återfinns enskild vattenförsörjning, länets vattenresurser och beredskapsrelaterade frågor kopplade till vattenförsörjning.

Mot denna bakgrund bedöms det föreslagna arbetet med en bred inventering och eventuell iordningställande av privata grävda brunnar ligga utanför Region Gotlands kommunala uppdrag. Förslaget berör i stället frågor som ligger närmare Länsstyrelsens regionala ansvar gällande enskild vattenförsörjning. Medborgarförslaget skulle således i stället kunna adresseras Länsstyrelsens verksamhet och uppdrag för möjlighet till fortsatt beredning. Förslag till beslut: Medborgarförslaget anses besvarat.

Regionstyrelsens arbetsutskott biföll 2026-04-23 yrkande om att medborgarförslaget skall avslås, och föreslår regionstyrelsen att besluta detsamma.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2025-08-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-19

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 212 Individrapportering av ej verkställda beslut

Ärendenummer: RS 2026/1159

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Socialnämndens rapportering tas emot.

Sammanfattning

Socialnämnden har enligt 34 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL), 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 12 kap 3 § kommunallagen (KL) skyldighet att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), regionens revisorer samt regionfullmäktige rapportera in gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Skyldigheten omfattar att rapportera in avbrott i verkställigheten, om beslutet inte har kunnat verkställas på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet. Rapporteringen till IVO görs på individnivå och sker en gång per kvartal. Som en yttersta konsekvens kan IVO hos förvaltningsrätten ansöka om att en särskild avgift döms ut om beslutet ej verkställts inom skälig tid. Rapporter har lämnats från omsorgen om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorgen samt äldreomsorgen. Socialförvaltningen har i härvarande redovisning rapporterat 47 beslut till IVO.

Rapporteringen till IVO är gjord innan denna sammanställning skickas som rapport till socialnämnden. Efter beslut i socialnämnden överlämnas rapporten och socialnämndens beslut till regionfullmäktige och revisorerna.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att socialnämndens rapport kan tas emot.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-02-02
Bilaga 1–4 (LSS FUNK, SoL FUNK, SoL IFO, SoL ÄO)
Socialnämnden 2026-04-16 § 63
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-27

Skickas till

Socialnämnden

RS § 213 **Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen**

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdragslista 2026-05-07

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-04

RS § 214 Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

De ledamöter som har avsagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan:

- Leiph Berggren (L) har avsagt sig uppdraget som ledamot i almedalsrådet. Inkom 2026-04-22 RS 2026/1141.
- Som ny ledamot i almedalsrådet efter Leiph Berggren (L) föreslås VAKANT (L).
- Leiph Berggren (L) har avsagt sig uppdraget som ledamot i programrådet. Inkom 2026-04-22 RS 2026/1141
- Som ny ledamot i programrådet efter Leiph Berggren (L) föreslås VAKANT (L).
- Anna Eklund (L) har avsagt sig uppdraget som ersättare i almedalsrådet. Inkom 2026-04-22 RS 2026/1144.
- Som ny ersättare i almedalsrådet efter Anna Eklund (L) föreslås VAKANT (L).
- Anna Eklund (L) har avsagt sig uppdraget som ersättare i programrådet. Inkom 2026-04-22 RS 2026/1146.
- Som ny ersättare i programrådet efter Anna Eklund (L) föreslås VAKANT (L).
- Leiph Berggren (L) har avsagt sig uppdraget som ledamot i arvodeskommittén. Inkom 2026-04-25 RS 2026/1175.
- Som ny ledamot i arvodeskommittén efter Leiph Berggren (L) föreslås VAKANT (L).

Att inträda enligt gällande turordning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att de bifalls.

Skickas till

Berörda nämnder
Berörda Partiexpeditioner
politikerarvoden@gotland.se

RS § 215 Anmälan av delegationsbeslut

Regionstyrelsens beslut

Följande beslut, som fattats med stöd av delegation, läggs till handlingarna:

- Delegationsbeslut, förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2026, 2026-04-27, RS 2025/62.
 - Delegationsbeslut, kultur- och fritidsavdelningen, 2025-09-01–2026-04-29.
 - Delegationsbeslut, regionalt utvecklingsutskott 2026-04-14 § 37, RS 2026/208.
-

RS § 216

Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Information om följande inkomna handlingar tas emot:

- Mötesanteckningar Regionala utvecklingsrådet 2026-02-18.
- Mötesanteckningar Regionala utvecklingsrådet 2026-04-28.

RS § 217 Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2026/692

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Regionstyrelsen – Beredskapsövning.
- Rekryteringar.
- Invigning av Paletten – Ny daglig verksamhet.
- Medicinskt ansvariga för rehabilitering.
- Workshop nämndstruktur.
- Befintlig ishall i Visby.
- PM inför Almedalen.
- Politiska sekreterare.

RS § 218

Övriga frågor

Sammanfattning

Saga Carlgren (V) ställer en fråga gällande ordförande i miljö- och byggnämndens uttalande angående Region Gotlands arbete med mångfald och HBTQ+.